

รายงานประจำปี ๒๕๕๙ ศาลรัฐธรรมนูญ

 คำนำ

 คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

 ส่วนที่ ๒ ผลการปฏิบัติราชการ
ของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงาน
ศาลรัฐธรรมนูญ

 ส่วนที่ ๔ รายงานของผู้สอบบัญชี
และงบการเงิน ปีงบประมาณ ๒๕๕๙

 ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

 ส่วนที่ ๑ โครงสร้างและอำนาจหน้าที่

 ส่วนที่ ๓ การเข้าร่วมพระราชพิธี
รัฐพิธี และกิจกรรมสำคัญของประเทศ

 รายชื่อคณะทำงาน

รายงานประจำปี
ANNUAL REPORT

๒๕๕๙
2016

ศาลรัฐธรรมนูญ

THE CONSTITUTIONAL COURT OF
THE KINGDOM OF THAILAND

รายงานประจำปี ๒๕๕๙ ศาลรัฐธรรมนูญ

Annual Report 2016

The Constitutional Court Of The Kingdom Of Thailand

ISBN : 978-616-8033-27-2

พิมพ์ครั้งที่ : ๑

จำนวนพิมพ์ : ๓,๕๐๐ เล่ม

กันยายน ๒๕๖๑

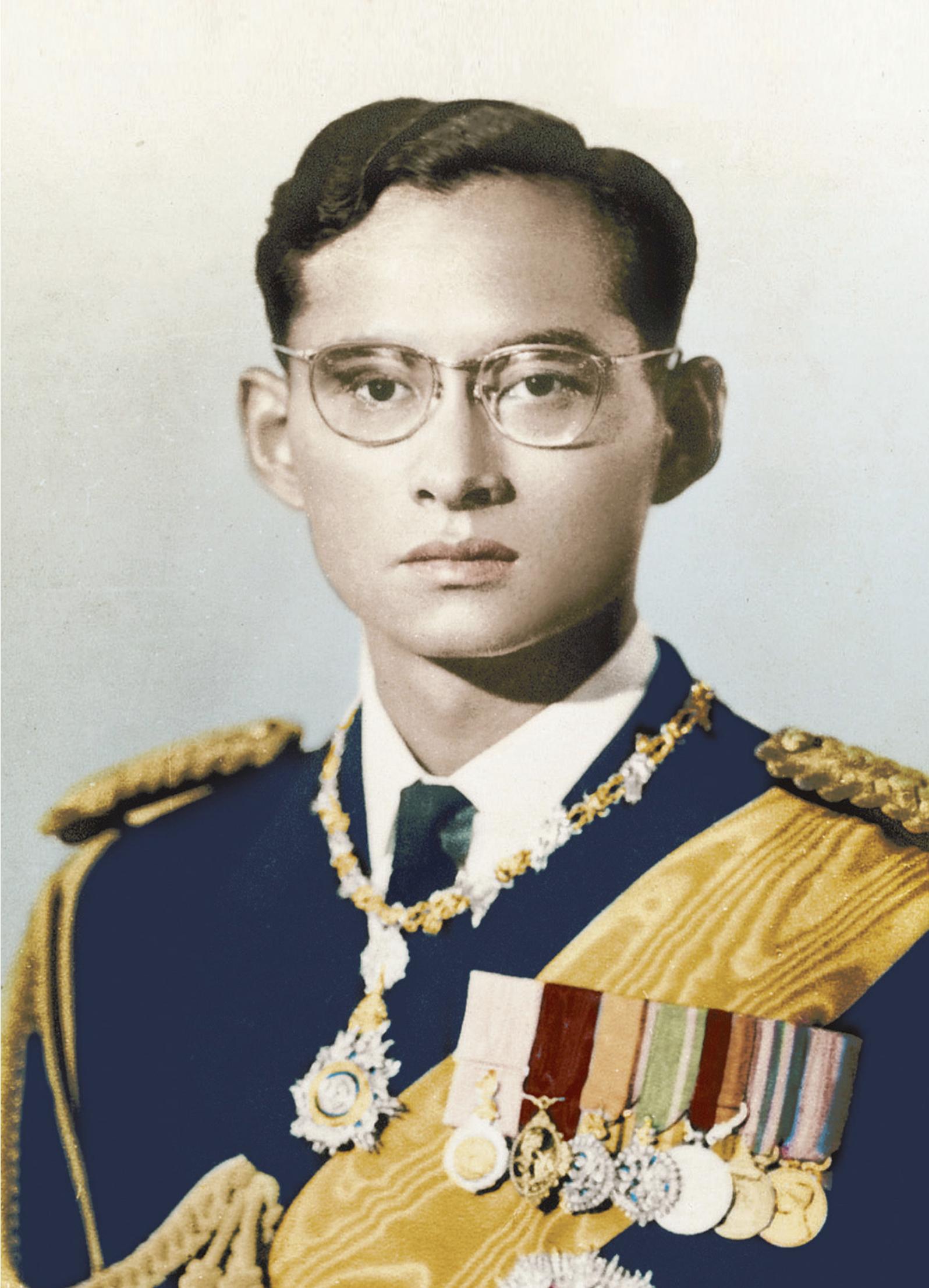
พิมพ์ที่ : บริษัท แอคทีฟ พรินท์ จำกัด

เลขที่ ๙ ซ.ลาดพร้าว ๖๔ แยก ๑๔ แขวง/เขตวังทองหลาง

กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐

โทร. ๐ ๒๕๓๐ ๔๑๑๔ (อัตโนมัติ) โทรสาร ๐ ๒๑๐๘ ๘๙๕๑

E-mail : tanapress@gmail.com

คำกล่าวแสดงความอาลัยถวายแด่
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร
สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร

นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมทั้งคณะผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการตลอดจนเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญล้วนมีจิตใจรักภักดี และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้ จึงพร้อมใจกันจัดพิธีแสดงความอาลัยถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๙ ณ ศาลรัฐธรรมนูญ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ โดยประธานศาลรัฐธรรมนูญได้กล่าวนำด้วยข้อความดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อรับทราบประกาศสำนักพระราชวัง ฉบับวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ ความว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร เสด็จสวรรคต ณ โรงพยาบาลศิริราช ยังความวิโยคโทมนัสอย่างยิ่งใหญ่ แก่ปวงข้าพระพุทธเจ้าและพสกนิกรชาวไทย

ปวงข้าพระพุทธเจ้า ล้วนเกิดและเติบโตมาในรัชสมัยแห่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ได้สำนึกตระหนักเสมอมาในพระราชจริยวัตรที่ทรงพระราชอุทิศสละหำเพ็ญโดยตลอดต่อเนื่อง นับแต่เถลิงถวัลยราชสมบัติ ว่าการทั้งหลายทั้งปวงนั้น ก็เพื่อความสุขสมบูรณ์ของอาณาประชาราษฎร์และประเทศชาติเป็นที่ตั้ง ราชอาณาจักรไทยดำรงความสวัสดิ์สืบมา ก็ด้วยพระบุญญาธิการบารมีเป็นอเนกอนันต์ด้วยทรงยึดมั่นในทศพิธราชธรรมแห่งพระบรมกษัตริยาธิราชตามขัตติยราชประเพณีอยู่เป็นนิจ สถิตอยู่ในธรรมจริยาสัมมาปฏิบัติเป็นอาจิล พระราชากรณียกิจน้อยใหญ่จึงบรรลุสุภผล พระมหากรุณาธิคุณปกเกล้าปกกระหม่อมสุดจะพรรณานานี้ จึงครองน้ำใจของคนไทยทั้งชาติให้มิได้ผูกพันสนิทแนบแน่นด้วยความจงรักภักดีอย่างมิรู้คลาย

ในวาระแห่งความโทมนัสยิ่งนัก เหล่าข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมจิตแสดงความอาลัยถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พระผู้เสด็จสวรรคตแล้ว เป็นเวลา ๙ นาที”

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่มีศาลรัฐธรรมนูญ เป็นองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย โดยมีสถานะเป็นองค์กรศาล ต่อมาเมื่อศาลรัฐธรรมนูญ ได้สิ้นสุดลงอันเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลงโดยประกาศคณะปฏิรูปการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ และได้มีการจัดตั้ง ศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่อีกครั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ต่อมาได้มีประกาศคณะรักษา ความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ ให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง โดยให้ ศาลทั้งหลายยังคงมีอำนาจดำเนินการพิจารณาและพิพากษาอรรถคดีตามบทกฎหมายและประกาศคณะรักษาความสงบ แห่งชาติ และได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ โดยยังคงให้ศาลรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่คุ้มครองหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ สร้างบรรทัดฐานการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ สร้างความถูกต้องเป็นธรรมของระบบนิติรัฐ และรักษาความชอบธรรมของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และ ได้กำหนดให้มีสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่ธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ มีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ตามที่กฎหมายบัญญัติ

พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดว่า เมื่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ทำการ ตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญแล้วให้เสนอผลการสอบบัญชีต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี

รายงานประจำปี ๒๕๕๙ ศาลรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้รวบรวมผลการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญ และรายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงินในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี รวมทั้งเป็นการเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบและนำไปใช้ประโยชน์ทางด้านวิชาการต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ	ก-ง
ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	จ
ส่วนที่ ๑ โครงสร้างและอำนาจหน้าที่	๑
๑. ศาลรัฐธรรมนูญ	๒
๑.๑ องค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญ	๒
๑.๒ อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ	๔
๑.๓ วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ	๙
๒. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	๑๑
๒.๑ อำนาจหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	๑๑
๒.๒ พันธกิจของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	๑๑
๒.๓ โครงสร้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	๑๒
๒.๔ อัตรากำลังของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	๑๔
ส่วนที่ ๒ ผลการปฏิบัติราชการของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙	๑๗
๑. ผลการปฏิบัติราชการด้านคดี	๑๘
๑.๑ การพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญ	๑๘
๑.๒ สรุปคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ	๒๑
๑.๓ การดำเนินการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.	๓๑
๑.๔ การพัฒนาระบบงานคดีและพัฒนาศักยภาพของบุคลากร	๓๒

สารบัญ

	หน้า
๒. ผลการปฏิบัติราชการตามแผนยุทธศาสตร์	๓๗
แผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙	๓๗
๒.๑ วิสัยทัศน์	๓๗
๒.๒ พันธกิจ	๓๗
๒.๓ เป้าประสงค์	๓๗
๒.๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การสร้างองค์กรและบุคลากรให้มีความเข้มแข็ง มีจริยธรรมและคุณธรรม	๓๘
๒.๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การประชาสัมพันธ์เชิงรุก	๔๘
๒.๖ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การส่งเสริมเครือข่ายด้านการพัฒนาประชาธิปไตย	๕๐
๒.๗ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การสร้างบรรทัดฐานการปกครองแบบประชาธิปไตย	๕๒
๒.๘ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้ก้าวหน้าและทันสมัย	๕๔
ส่วนที่ ๓ การเข้าร่วมพระราชพิธี รัฐพิธี และกิจกรรมสำคัญของประเทศ	๖๑
๑. การเข้าร่วมพระราชพิธี รัฐพิธี และกิจกรรมสำคัญของประเทศ	๖๒
๒. ประมวลภาพกิจกรรม	๖๕
ส่วนที่ ๔ รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน ปีงบประมาณ ๒๕๕๙	๗๑
รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙	๗๒
รายชื่อคณะทำงาน	๙๐

คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุรศักดิ์ มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจรูญ ภัคดีธนากุล

นายซัช ชลวร

นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ

นายบุญส่ง กุลบุปผา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี

นายวรวิทย์ กังศศิเทียม

นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์

นายปัญญา อุดมชาชน

ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

นายพิมล ธรรมพิทักษ์พงษ์
เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

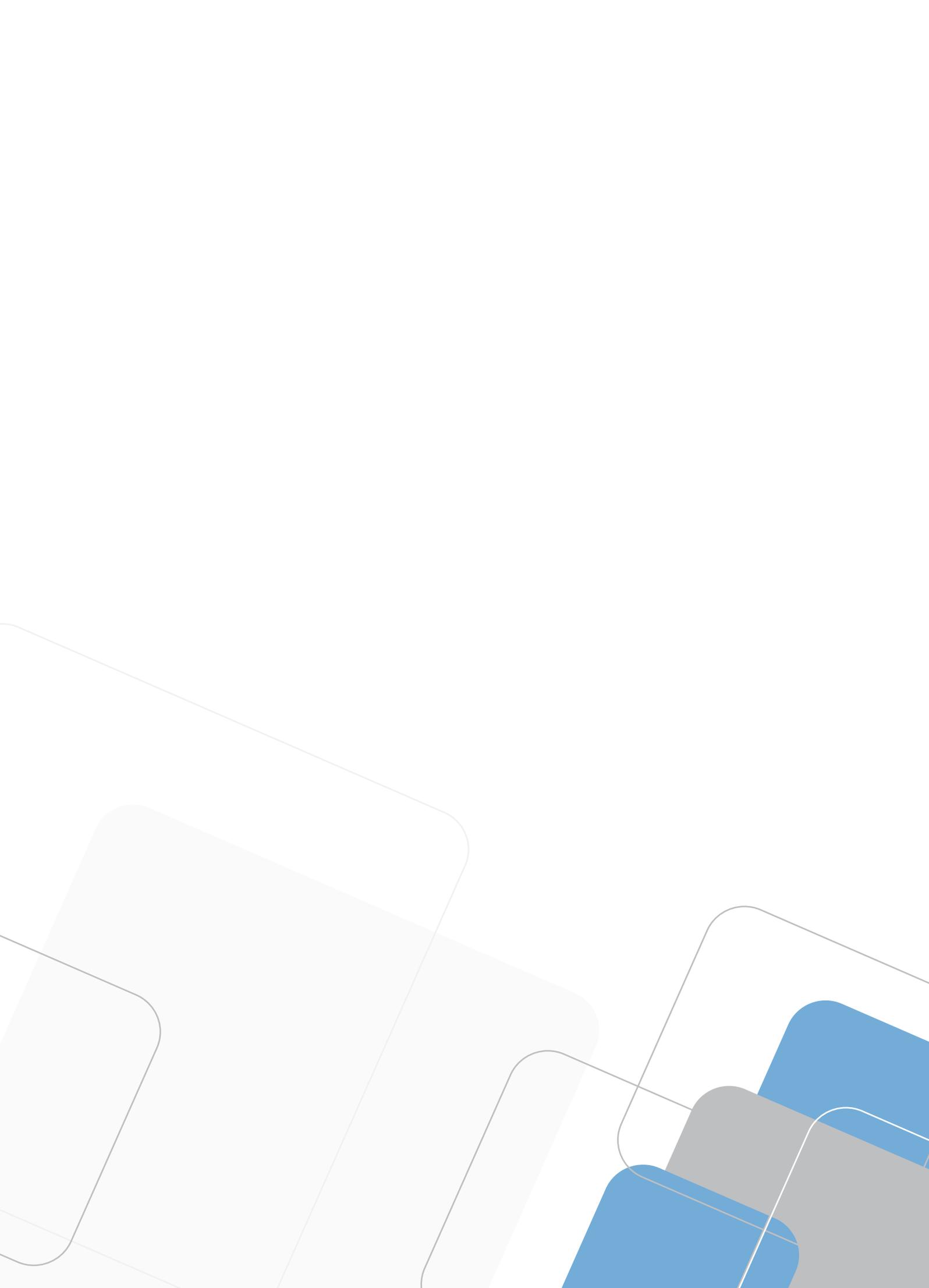
นายเชาวนะ ไตรมาศ
ที่ปรึกษาด้านวิชาการ

นางพรทิภา ไสวสุวรรณวงศ์
รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

พันโท ภาคภูมิ ศีลารัตน์
รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ส่วนที่ ๑

โครงสร้างและ อำนาจหน้าที่

๑. ศาลรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่มีศาลรัฐธรรมนูญ โดยให้มีอำนาจหน้าที่คุ้มครองหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ สร้างบรรทัดฐานการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ โดยมีสถานะเป็นองค์กรศาล ต่อมาเมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้สิ้นสุดลงอันเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สิ้นสุดลงโดยประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ และได้มีการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่อีกครั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งต่อมาได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ ให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง โดยให้ศาลทั้งหลายยังคงมีอำนาจดำเนินการพิจารณาและพิพากษาอรรถคดีตามบทกฎหมายและประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ โดยยังคงให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้

๑.๑ องค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญ ๑ คน และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอื่นอีก ๘ คน รวมเป็น ๙ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา โดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕/๒๕๕๗ เรื่อง การสิ้นสุดชั่วคราวของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้ประกาศให้ศาลทั้งหลาย คงมีอำนาจดำเนินการพิจารณาและพิพากษาอรรถคดีตามบทกฎหมายและประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ รวมถึงให้องค์กรอิสระ และองค์กรอื่น ตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๐ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

๑.๑.๑ ที่มาของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ (มาตรา ๒๐๔))

(๑) ผู้พิพากษาในศาลฎีกา ซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวน ๓ คน

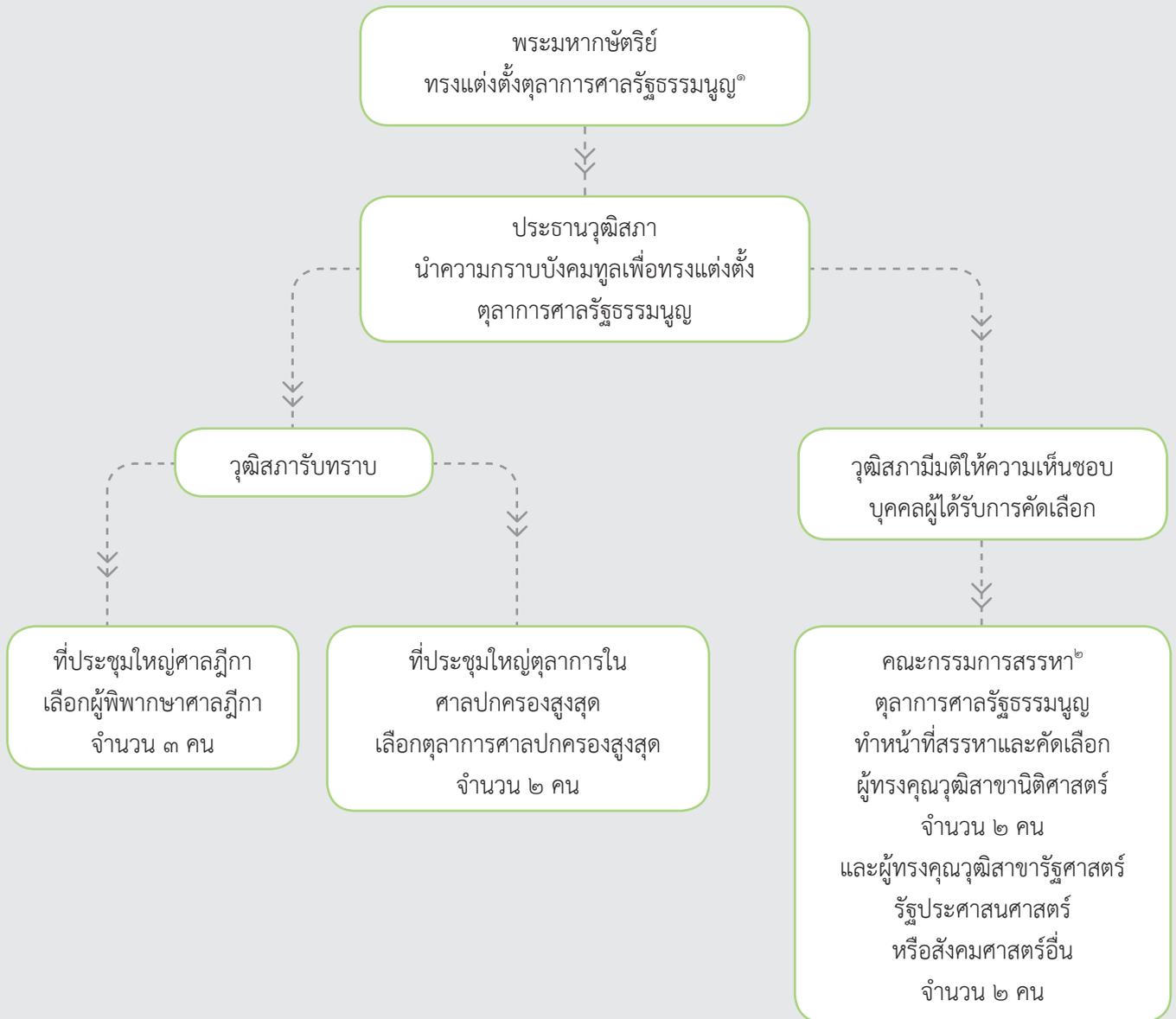
(๒) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด โดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวน ๒ คน

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิสภาขานิติศาสตร์ ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านนิติศาสตร์อย่างแท้จริง จำนวน ๒ คน

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิสภาข้าราชการ รัฐประศาสนศาสตร์ หรือสังคมศาสตร์อื่น ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางการบริหารราชการแผ่นดินอย่างแท้จริง จำนวน ๒ คน

ในกรณีที่ไม่มีผู้พิพากษาในศาลฎีกาหรือตุลาการในศาลปกครองสูงสุดได้รับเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดแล้วแต่กรณีเลือกบุคคลอื่นซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามของการดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ในมาตรา ๒๐๕ และมีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านนิติศาสตร์ที่เหมาะสมจะปฏิบัติหน้าที่เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตาม (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี

๑.๑.๒ กระบวนการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

- ๑ - ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๙ คน ประชุมและคัดเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ
 - ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
 - ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๙ ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว
- ๒ - คณะกรรมการสรรหา จำนวน ๕ คน ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร และประธานองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ ๑ คน

๑.๒ อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญ และอำนาจหน้าที่อื่น ดังนี้

๑.๒.๑ การวินิจฉัยกรณีประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข

เมื่อมีกรณีไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับแก่กรณีใด ซึ่งเกิดขึ้นนอกวงงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี ศาลฎีกา หรือศาลปกครองสูงสุด จะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยก็ได้ แต่สำหรับศาลฎีกาและศาลปกครองสูงสุดให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีมติของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี (มาตรา ๕)

๑.๒.๒ การวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ประกาศใช้บังคับแล้ว

รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีการควบคุมกฎหมายที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญโดยกำหนดให้มีช่องทางการเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ ๒ กรณี คือ

๑) การพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ (มาตรา ๔๕ ประกอบมาตรา ๕)

การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๕ ต้องเป็นกรณีที่มีคดีเกิดขึ้นในศาลก่อน ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในศาลยุติธรรมศาลปกครองหรือศาลทหาร และไม่ว่าคดีจะอยู่ระหว่างการพิจารณาในชั้นศาลใดก็ตาม หากศาลเห็นเองหรือคู่ความในคดีนั้นโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลโดยมติที่ประชุมใหญ่ส่งความเห็นดังกล่าวไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัตินั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ในกรณีนี้ศาลสามารถพิจารณาต่อไปได้แต่ต้องรอการพิพากษาคดีไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยนี้ หมายถึง กฎหมายในระดับพระราชบัญญัติซึ่งตราขึ้นโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติหรือรัฐสภา หรือกฎหมายที่ใช้บังคับ ดังเช่นพระราชบัญญัติ

๒) การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามที่มีผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้เสนอ (มาตรา ๔๕)

การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายโดยผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้เสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๕ อาจเป็นกรณีที่มีผู้ร้องเรียน ต่อผู้ตรวจการแผ่นดินหรือเป็นกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจพิจารณาและเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาได้

สำหรับบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณานั้น มีความหมายเดียวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายตาม ๑) ซึ่งหมายถึง กฎหมายในระดับพระราชบัญญัติซึ่งตราขึ้น โดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติหรือรัฐสภา หรือกฎหมายที่ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติ

๑.๒.๓ การวินิจฉัยว่าหนังสือสัญญาใดต้องได้รับความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติก่อนหรือไม่ (มาตรา ๒๓)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ บัญญัติให้อำนาจกับศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่มีปัญหาว่าหนังสือสัญญาใดที่ฝ่ายบริหารทำความตกลงกับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศต้องได้รับความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ก่อนหรือไม่ หนังสือสัญญาดังกล่าวได้แก่

- ๑) หนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย
- ๒) หนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมี

เขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ

- ๓) หนังสือสัญญาที่จะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา

- ๔) หนังสือสัญญาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง

เมื่อมีปัญหาว่าหนังสือสัญญาใดเป็นกรณีตามหนังสือสัญญาดังกล่าวข้างต้นหรือไม่ คณะรัฐมนตรีจะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยก็ได้ โดยศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยให้เสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้อง

๑.๒.๔ การวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

ตามที่มาตรา ๔๕ ประกอบกับประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป ทำให้อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มี ๖ ประการดังนี้

- ๑) การวินิจฉัยชี้ขาดคำสั่งของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง

(มาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๔)

ผู้ยื่นจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองของนายทะเบียน อาจยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งของนายทะเบียนต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าว

- ๒) การวินิจฉัยชี้ขาดคำสั่งของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ไม่รับจดทะเบียนการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง การเปลี่ยนแปลงชื่อ อาชีพ ที่อยู่และลายมือชื่อของกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ได้จดทะเบียนไว้กับนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดในหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง (มาตรา ๔๑)

หัวหน้าพรรคการเมืองที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของนายทะเบียนที่ไม่รับจดทะเบียนการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมี ๓ กรณี คือ กรณีแรก การขอเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมืองหรือข้อบังคับพรรคการเมือง กรณีที่สอง การขอเปลี่ยนแปลงชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ได้จดทะเบียนไว้กับนายทะเบียน และกรณีที่สาม การขอเปลี่ยนแปลงรายละเอียดในหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ในกรณีเช่นว่านี้ หัวหน้าพรรคการเมืองดังกล่าวอาจยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งของนายทะเบียนต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับหนังสือแจ้งคำสั่งไม่รับจดทะเบียนการเปลี่ยนแปลงนั้น

- ๓) การวินิจฉัยให้หัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมือง ระวังหรือจัดการแก้ไขการกระทำใดๆ อันเป็นการฝ่าฝืนนโยบายพรรคการเมืองหรือข้อบังคับพรรคการเมือง หรือให้หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งคณะหรือบางคนออกจากตำแหน่ง

(มาตรา ๓๑)

เมื่อปรากฏว่าหัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมือง จัดให้พรรคการเมืองกระทำการใด ๆ ผ่าฝืนนโยบายพรรคการเมืองหรือข้อบังคับพรรคการเมือง นายทะเบียนมีอำนาจเตือนเป็นหนังสือให้หัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นระงับหรือจัดการแก้ไขการกระทำนั้นภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมือง ไม่ปฏิบัติตามคำเตือนของนายทะเบียน นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ระงับหรือจัดการแก้ไขการกระทำดังกล่าวหรือให้หัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งคณะหรือบางคนออกจากตำแหน่งได้

๔) การวินิจฉัยเกี่ยวกับการสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง (มาตรา ๙๑)

พรรคการเมืองย่อมสิ้นสภาพความเห็นพรรคการเมืองด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองนั้นไม่ดำเนินการรับสมัครสมาชิกให้มีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา

(๒) ไม่ส่งผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไปสองครั้งติดต่อกัน หรือเป็นเวลาแปดปีติดต่อกัน สุดแต่ระยะเวลาใดจะยาวกว่ากัน

(๓) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงห้าพันคน เป็นระยะเวลาติดต่อกันหนึ่งปี

(๔) ไม่มีการเรียกประชุมใหญ่พรรคการเมือง หรือไม่มีการดำเนินกิจกรรมใดทางการเมืองเป็นระยะเวลาติดต่อกันหนึ่งปี โดยมีได้มีเหตุอันสมควรอันจะอ้างได้ตามกฎหมาย

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนหรือเมื่อมีผู้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนว่ามีเหตุดังกล่าวให้นายทะเบียนดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริง ถ้าเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองใดจริงให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าพรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง

ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองที่ถูกประกาศว่าสิ้นสภาพ เห็นว่าการประกาศของนายทะเบียนไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น อาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้มีคำสั่งเลิกการประกาศได้

๕) การวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมือง (มาตรา ๙๓ หรือมาตรา ๙๔)

การพิจารณาวินิจฉัยยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ สามารถแยกได้เป็น ๒ กรณี คือ กรณีเกี่ยวกับการบริหารจัดการของพรรคการเมือง ตามมาตรา ๙๓ และกรณีเกี่ยวกับการกระทำของพรรคการเมืองที่มีผลกระทบต่อปกครองหรือความมั่นคงของรัฐ ตามมาตรา ๙๔

เหตุการณ์ยุบพรรคการเมือง กรณีการบริหารจัดการของพรรคการเมือง ตามมาตรา ๙๓ มีดังนี้

(๑) กรณีที่พรรคการเมืองมีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง แต่พรรคการเมืองนั้นยังมีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่

(๒) กรณีที่พรรคการเมืองใดไม่จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาแจ้งให้นายทะเบียนทราบ (มาตรา ๔๒ วรรคสอง)

(๓) กรณีที่พรรคการเมืองไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองให้ถูกต้องตามความเป็นจริงยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (มาตรา ๘๒)

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุดังกล่าว ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองของคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

เหตุของการยุบพรรคการเมือง กรณีการกระทำของพรรคการเมืองมีผลกระทบต่อการปกครองและความมั่นคงของรัฐ ตามมาตรา ๙๔ มีดังนี้

(๑) กระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือกระทำการตามที่รัฐธรรมนูญให้ถือว่าเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจโดยวิธีการดังกล่าว

(๒) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา หรือระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งมีผลทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๓) กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ

(๔) กระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร หรือขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือ

(๕) กระทำการฝ่าฝืนโดยรับบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยเข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใดๆ ในพรรคการเมือง หรือยอมให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์ของพรรคการเมือง (มาตรา ๒๑) กระทำการฝ่าฝืนโดยช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือผู้เข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภาเพื่อให้ได้รับเลือกตั้งหรือได้รับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา (มาตรา ๔๓) กระทำการฝ่าฝืนโดยรับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ โดยรู้หรือควรจะรู้ว่าได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีแหล่งที่มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (มาตรา ๖๕) กระทำการฝ่าฝืนโดยรับบริจาคจากผู้ใดเพื่อกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศหรือราชการแผ่นดินหรือกระทำการอันเป็นการก่อกวนหรือคุกคามความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือกระทำการอันเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ (มาตรา ๖๖) กระทำการฝ่าฝืนโดยรับบริจาคเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมืองจากบุคคล องค์กร หรือนิติบุคคลตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติห้ามไว้ หรือตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (มาตรา ๖๙) กระทำการฝ่าฝืนโดยสมคบ รู้เห็นเป็นใจ หรือสนับสนุนให้บุคคลใดดำเนินการใด เพื่อให้บุคคลอื่นหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งหลงเชื่อหรือเข้าใจว่าพรรคการเมืองอื่นหรือบุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยปราศจากมูลความจริง (มาตรา ๑๐๔)

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียน หรือเมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งจากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่าพรรคการเมืองใดกระทำการตามมาตรา ๙๔ ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งต่ออัยการสูงสุดพร้อมด้วยหลักฐาน เมื่ออัยการสูงสุดได้รับแจ้งให้พิจารณาเรื่องดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าอัยการสูงสุดเห็นสมควรก็ให้ยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าว ถ้าอัยการสูงสุดไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้นายทะเบียนตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งโดยมีผู้แทนจากนายทะเบียนและผู้แทนจากสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐาน แล้วส่งให้อัยการ

สูงสุดเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญต่อไป ในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินการยื่นคำร้องได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่แต่งตั้งคณะทำงานให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจยื่นคำร้องเอง

หากนายทะเบียนเห็นสมควรจะให้ระงับการดำเนินการของพรรคการเมืองซึ่งกระทำการตามมาตรา ๙๔ ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งต่ออัยการสูงสุดขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งระงับการกระทำดังกล่าวของพรรคการเมืองไว้เป็นการชั่วคราวในระหว่างการพิจารณาของศาล

๖) การวินิจฉัยเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง (มาตรา ๙๘)

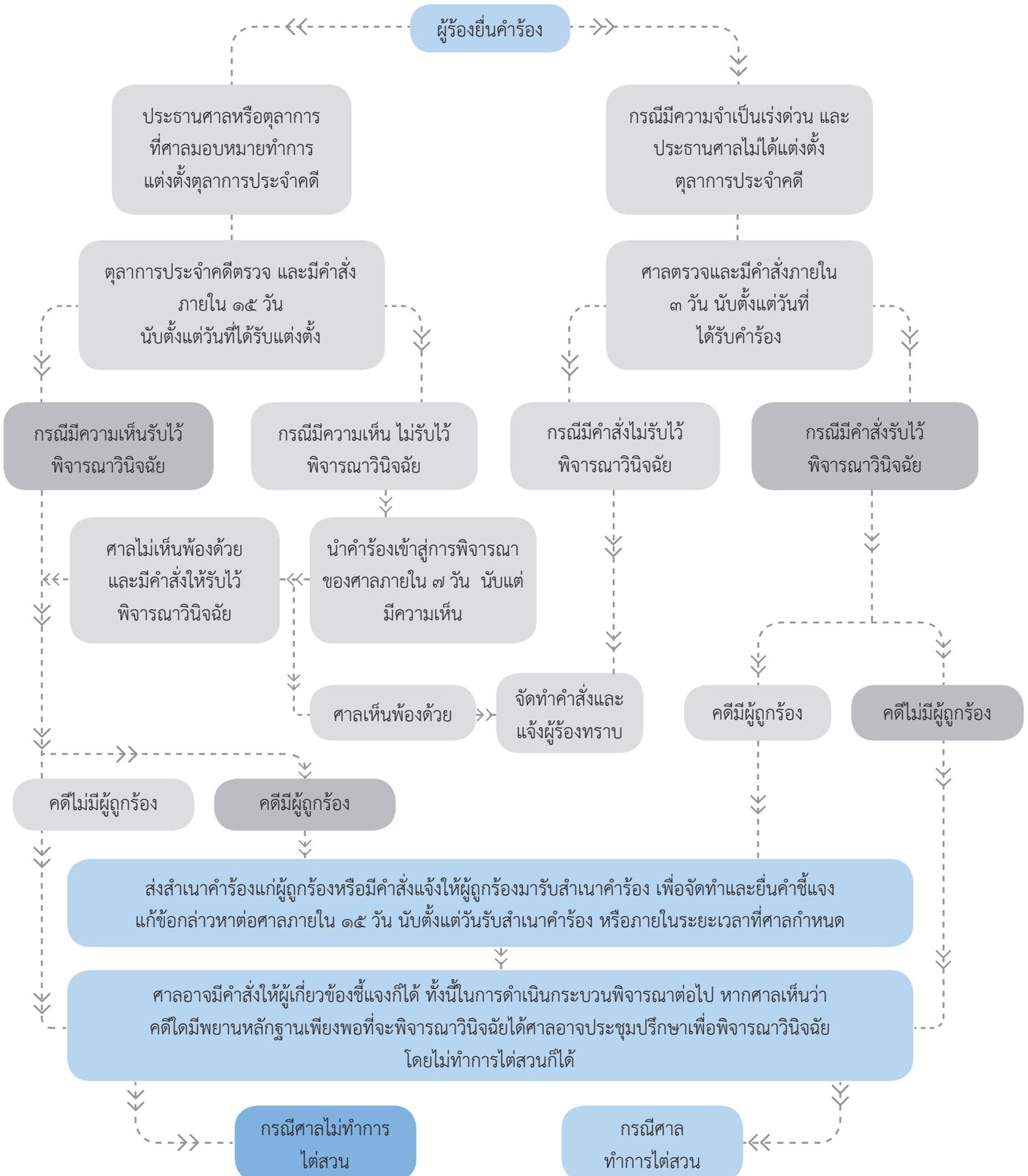
ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองใดเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมือง (มาตรา ๘๒) หรือเหตุจากกรณีมีการกระทำที่มีผลกระทบต่อการปกครองหรือความมั่นคงของรัฐ (มาตรา ๙๔) และปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนร่วมรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ที่มีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง

๑.๒.๕ การวินิจฉัยการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผล

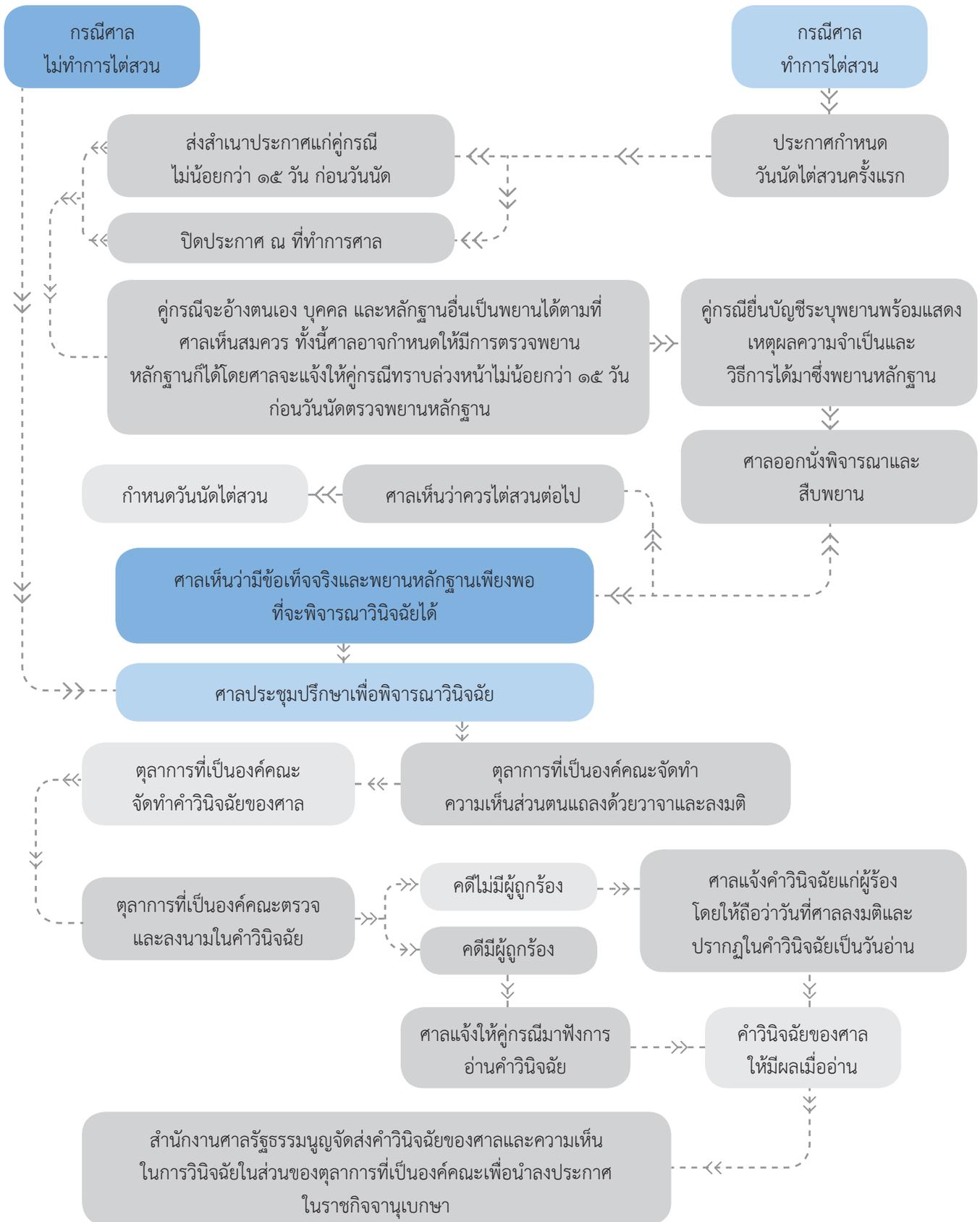
การออกเสียงประชามติของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญว่า มีบทบัญญัติใดยังไม่สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ มาตรา ๖ ให้เพิ่มมาตรา ๓๗/๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยแก้ไขเพิ่มเติมว่า ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้มีการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติมตามมาตรา ๓๗ วรรคสี่ และเสียงข้างมากของผู้ออกเสียงประชามติเห็นชอบด้วยกับประเด็นดังกล่าวและมีผลให้บทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญไม่สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติ ให้คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญดำเนินการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการออกเสียงประชามติ แล้วส่งร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่าเป็นการชอบด้วยกับผลการออกเสียงประชามติแล้วหรือไม่ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาให้เห็นแล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับร่างรัฐธรรมนูญ หากศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าได้มีการแก้ไขให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติแล้วหรือในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าบทบัญญัติใดยังไม่สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติและได้ส่งร่างรัฐธรรมนูญคืนให้แก่คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการแก้ไขตามที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้วซึ่งต้องทำให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายต่อไป ตามมาตรา ๓๗ วรรคเจ็ด โดยให้นับแต่วันที่นายกรัฐมนตรีได้รับร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติมสมบูรณ์แล้ว

๑.๓ วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

แผนภูมิแสดงกระบวนการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ
ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐

แผนภูมิแสดงกระบวนการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ
ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ (ต่อ)

๒. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๗ บัญญัติว่า “ศาลรัฐธรรมนูญมีหน่วยธุรการของศาลรัฐธรรมนูญที่เป็นอิสระ โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งการแต่งตั้งเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญต้องมาจากการเสนอของประธานศาลรัฐธรรมนูญ และได้รับความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามที่กฎหมายบัญญัติ

ทั้งนี้ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” และตามพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ ให้มีสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญมีฐานะเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

๒.๑ อำนาจหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระ มีฐานะเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๔ ดังนี้

“มาตรา ๔ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) ศึกษาและรวบรวมข้อมูล คำสั่ง และคำวินิจฉัยต่างๆ เกี่ยวกับงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๓) สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและเผยแพร่กิจการของศาลรัฐธรรมนูญ

(๔) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมอบหมาย”

๒.๒ พันธกิจของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ด้านคดีและกฎหมายเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) ดำเนินงานอำนวยการของศาลรัฐธรรมนูญตามกระบวนการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

(๓) สนับสนุนด้านการศึกษาวิจัยทางวิชาการ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญและงานศาลรัฐธรรมนูญ

(๔) พัฒนาระบบบริหารจัดการสำนักงานและบุคลากร เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

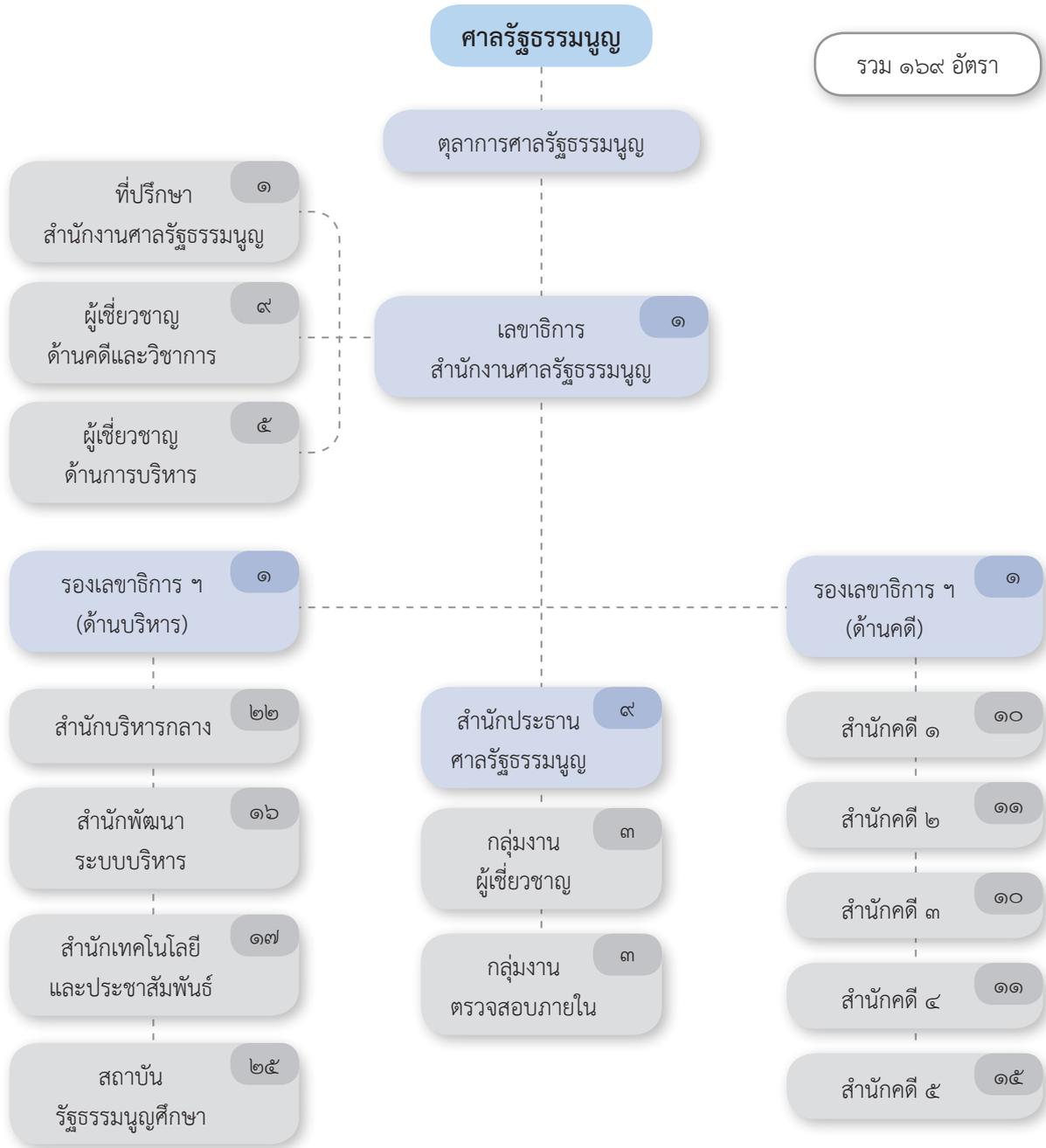
(๕) เผยแพร่ ให้บริการข้อมูล ข่าวสาร องค์ความรู้ การศึกษาต่อสาธารณะเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ งานศาลรัฐธรรมนูญ และการดำเนินกิจการของศาลรัฐธรรมนูญ

๒.๓ โครงสร้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตามประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๕ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๙ ตอนที่ ๓๖ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๕) ประกอบด้วย

- (๑) กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ
- (๒) กลุ่มงานตรวจสอบภายใน
- (๓) สำนักประธานศาลรัฐธรรมนูญ
- (๔) สำนักบริหารกลาง
- (๕) สำนักคดี ๑
- (๖) สำนักคดี ๒
- (๗) สำนักคดี ๓
- (๘) สำนักคดี ๔
- (๙) สำนักคดี ๕
- (๑๐) สำนักพัฒนาระบบบริหาร
- (๑๑) สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและประชาสัมพันธ์
- (๑๒) สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา

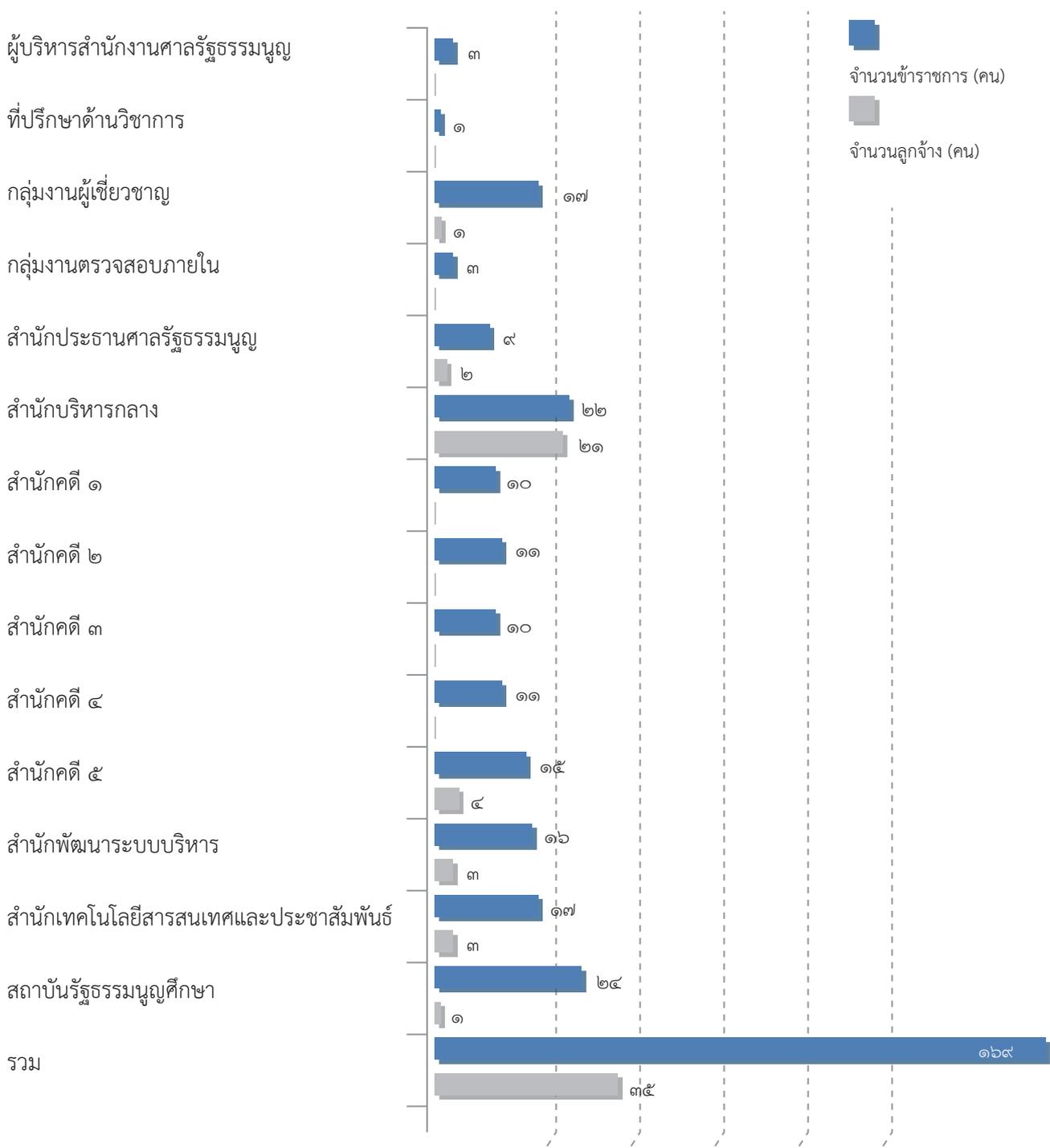
โครงสร้างและการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙

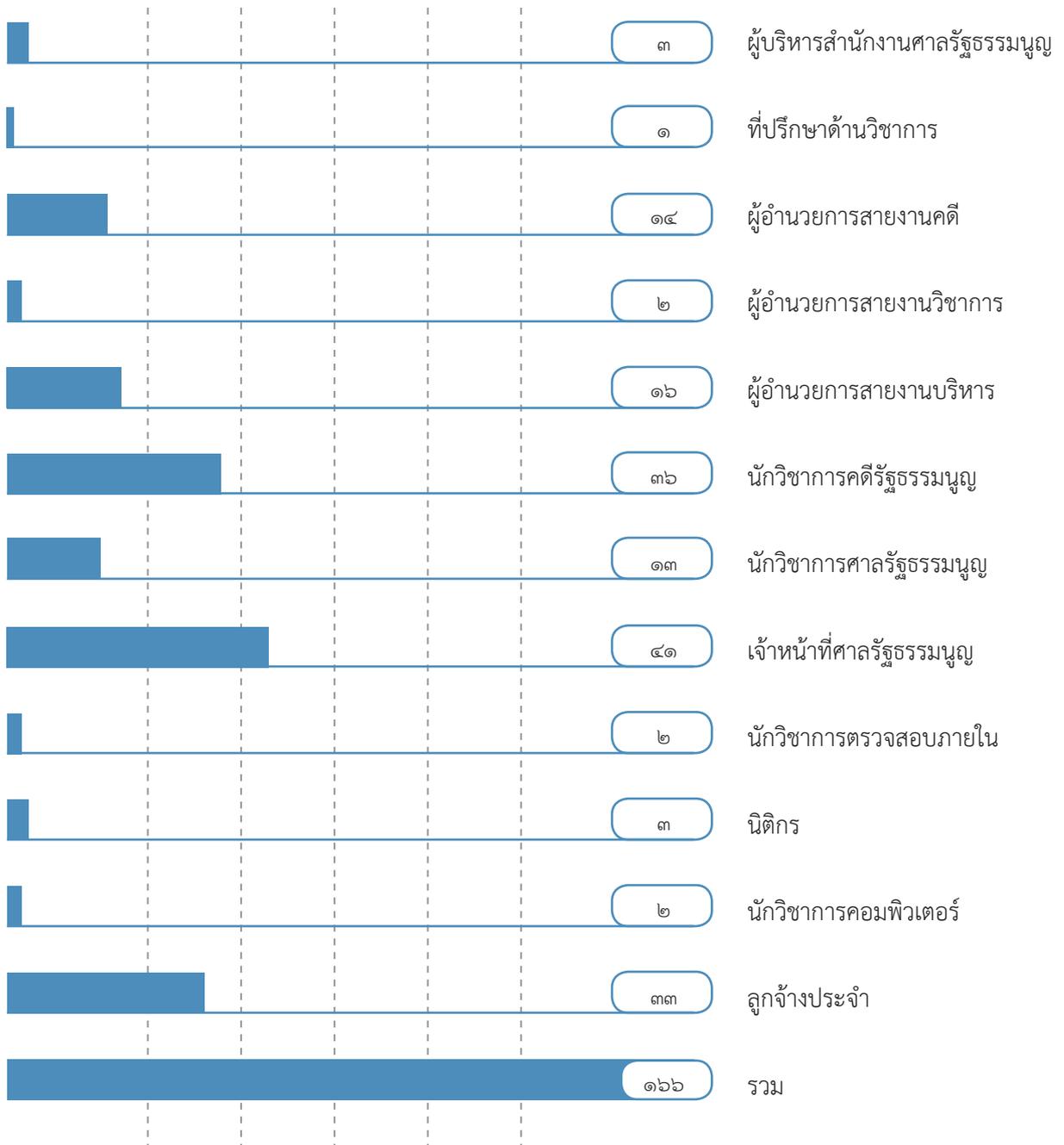
๒.๔ อัตรากำลังของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

นับตั้งแต่มีการจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการสรรหาบุคลากรเพื่อรองรับภารกิจในการสนับสนุนงานด้านพิจารณาวินิจฉัยคดี และงานบริหารด้านต่างๆ ของศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี จนถึงปัจจุบัน (ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙) มีอัตรากำลังรวมทั้งสิ้น ๒๒๔ อัตรา แบ่งออกเป็น อัตรากำลังของข้าราชการ จำนวน ๑๖๙ อัตรา (มีข้าราชการดำรงตำแหน่งอยู่จริง จำนวน ๑๓๓ อัตรา) และอัตรากำลังของลูกจ้างประจำ จำนวน ๓๕ อัตรา (มีลูกจ้างประจำดำรงตำแหน่งอยู่จริง จำนวน ๓๓ อัตรา) รายละเอียดตามแผนภูมิที่ ๑ และแผนภูมิที่ ๒

แผนภูมิที่ ๑ แสดงจำนวนอัตรากำลังข้าราชการและลูกจ้างประจำแยกตามโครงสร้างของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

แผนภูมิที่ ๒ แสดงจำนวนอัตรากำลังข้าราชการและลูกจ้างประจำแยกตามตำแหน่งที่มีอยู่จริงของ
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

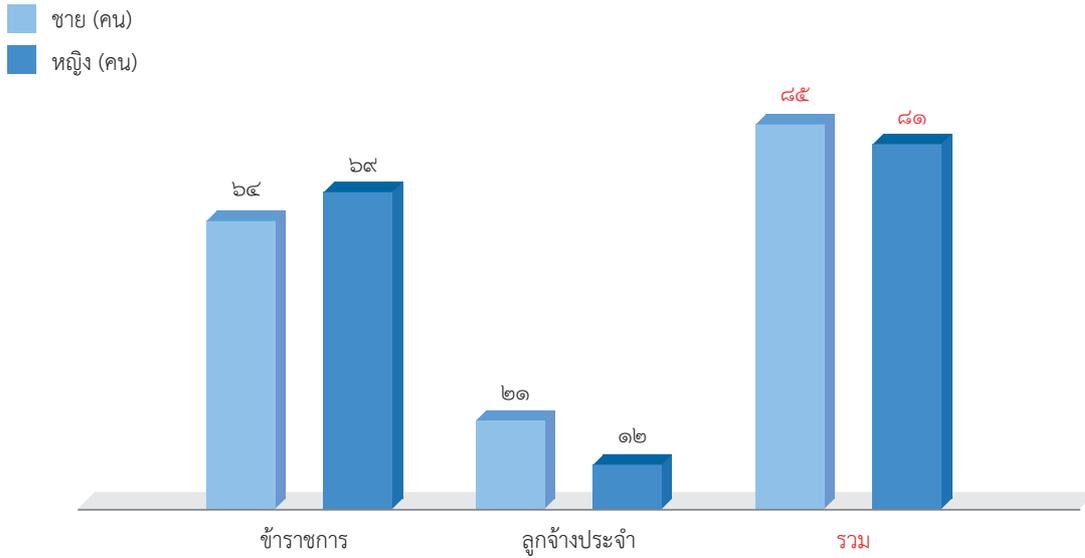
■ จำนวน (คน)

ทั้งนี้ สามารถจำแนกบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้ดังนี้

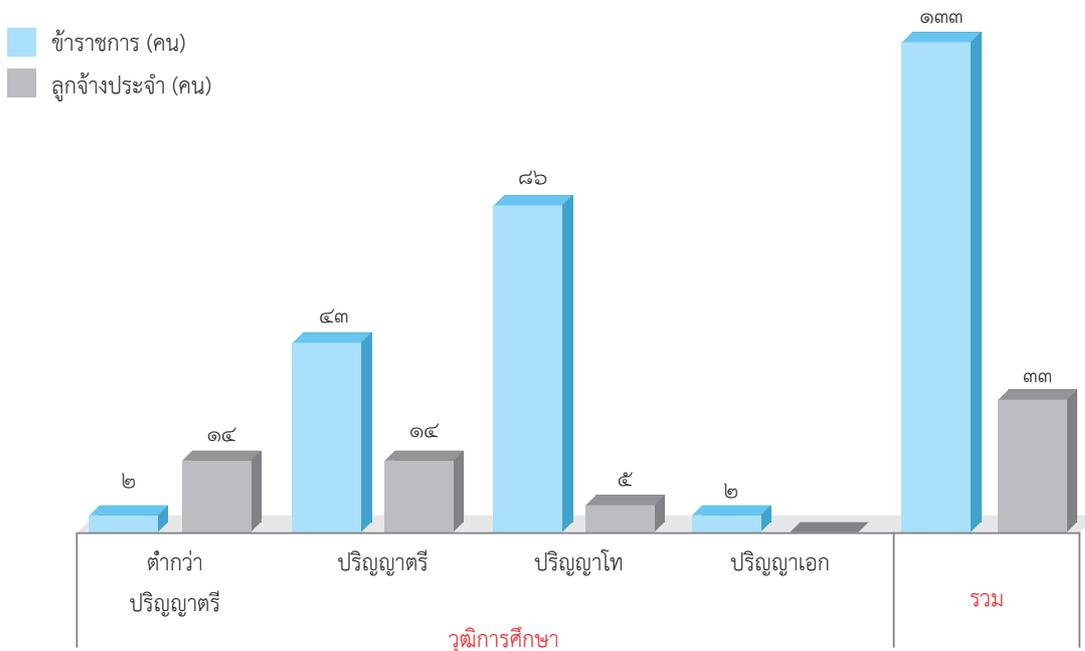
๑) จำแนกตามเพศ แบ่งออกเป็น เพศชาย จำนวน ๘๕ คน เพศหญิง จำนวน ๘๑ คน

๒) จำแนกตามวุฒิการศึกษา แบ่งออกเป็น วุฒิการศึกษาในระดับปริญญาเอก จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑ ระดับปริญญาโท จำนวน ๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔ ระดับปริญญาตรี จำนวน ๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕ และต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐ รายละเอียดตามแผนภูมิที่ ๓ และแผนภูมิที่ ๔

แผนภูมิที่ ๓ แสดงจำนวนบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำแนกตามเพศ

แผนภูมิที่ ๔ แสดงจำนวนบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจำแนกตามวุฒิการศึกษา

ส่วนที่ ๒

ผลการปฏิบัติราชการ
ของศาลรัฐธรรมนูญ และ
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
พ.ศ. ๒๕๕๙

๑. ผลการปฏิบัติราชการด้านคดี

ศาลรัฐธรรมนูญชุดปัจจุบันมีประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอีก ๘ คน รวม ๙ คน ประกอบด้วย นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ นายจรูญ ภัคดีธนากุล นายชัช ชลวร นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์ นายบุญส่ง กุลบุปผา นายปัญญา อุดชาชน นายวรวิทย์ กังศศิเทียม และนายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี ทั้งนี้ คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ปฏิบัติหน้าที่พิจารณาพิพากษาอรรถคดีโดยยึดบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๒๖ ที่บัญญัติว่า “ผู้พิพากษาและตุลาการมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ให้เป็นไปโดยยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย” และได้ดำเนินการในส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามวิสัยทัศน์ของศาลรัฐธรรมนูญที่ว่า “ศาลรัฐธรรมนูญเป็นหลักของนิติรัฐและนิติธรรมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” โดยมีผลการดำเนินงานด้านคดีของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ในแต่ละส่วน ดังนี้

๑.๑ การพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญ

คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ให้ความสำคัญสูงสุดกับงานพิจารณาวินิจฉัยคดีตามหลักนิติธรรม โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔๕ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยปัญหาว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้หรือไม่ และตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งปรากฏว่า ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ มีคำร้องเข้าสู่การพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญจำนวน ๖ คำร้อง และมีคำร้องที่อยู่ระหว่างการพิจารณายกมาจากปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๒ คำร้อง รวม ๘ คำร้อง ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการพิจารณาคดีแล้วเสร็จเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและรวดเร็ว จำนวน ๘ คำร้อง จำแนกรายละเอียด ดังนี้

๑. คำร้องที่ค้างการพิจารณาจากปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๒ คำร้อง ได้แก่ เรื่องพิจารณา ที่ ๒/๒๕๕๘ และเรื่องพิจารณา ที่ ๓/๒๕๕๘

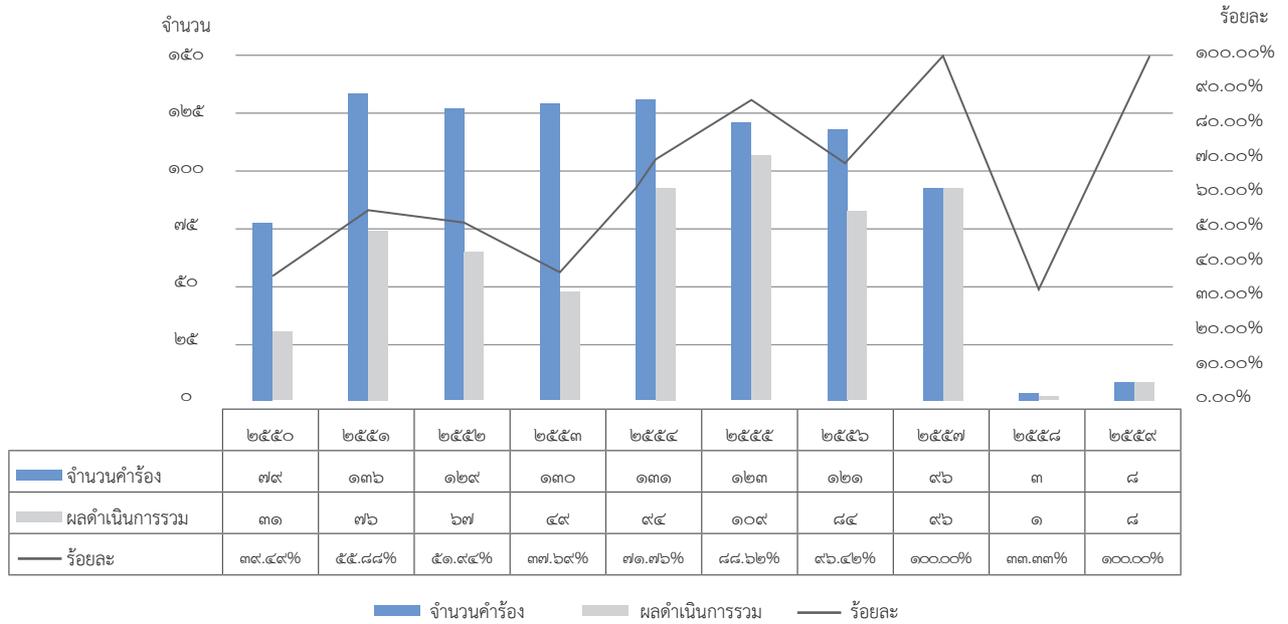
๒. คำร้องที่รับเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๖ คำร้อง

ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัยคดีแล้วเสร็จเป็นคำวินิจฉัยจำนวน ๗ คำร้อง เป็นคำสั่ง จำนวน

๑ คำร้อง

ปัจจุบันศาลรัฐธรรมนูญไม่มีคำร้องที่อยู่ระหว่างการพิจารณา เนื่องจากศาลได้พิจารณาคำร้องที่เข้าสู่ศาลรัฐธรรมนูญได้จนเสร็จสิ้นทั้งหมด จึงไม่มีคำร้องยกไปดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๐

แผนภูมิที่ ๕ สรุปสถิติคดีที่เข้าสู่ศาลรัฐธรรมนูญ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๙

ก. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

๑. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑-๒/๒๕๕๙ นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคคนขอปลดหนี้ โดยศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคคนขอปลดหนี้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒ และให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคคนขอปลดหนี้ (ในขณะนั้นใช้ชื่อพรรคไทยเป็นไท) ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคไทยเป็นไท ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔ และวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคคนขอปลดหนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคคนขอปลดหนี้ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้นมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคคนขอปลดหนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

๒. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓/๒๕๕๙ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ และมาตรา ๕ หรือไม่ โดยศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ ซึ่งเมื่อได้วินิจฉัยดังนี้แล้วจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๕ หรือไม่อีกต่อไป

๓. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔/๒๕๕๙ ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔๕ ว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๖๑ วรรคสองมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ หรือไม่ โดยศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๖๑ วรรคสอง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ จึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

๔. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕/๒๕๕๙ นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคชาติสามัคคี โดยศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติสามัคคีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒ และมาตรา ๔๒ วรรคสอง และให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคีตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงรายการที่ได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖ และเรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๗ จะจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติสามัคคีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคีตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าว มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคชาติสามัคคีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

๕. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖/๒๕๕๙ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญส่งร่างรัฐธรรมนูญซึ่งแก้ไขในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้พิจารณาวินิจฉัยว่าเป็นการชอบด้วยกับผลการออกเสียงประชามติแล้ว หรือไม่ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ มาตรา ๓๗/๑ ประกอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙ มาตรา ๓๙/๑ วรรคสอง โดยศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างรัฐธรรมนูญซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้แก้ไขในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ ไม่ชอบด้วยกับผลการออกเสียงประชามติ และให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญดำเนินการแก้ไขตามที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปรับแก้ถ้อยคำในคำปรารภให้สอดคล้องกันต่อไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ มาตรา ๓๗/๑

๖. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๗/๒๕๕๙ คณะรัฐมนตรีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๕ วรรคสอง กรณีการปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญ โดยศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นสามารถกระทำได้ และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นผู้มีหน้าที่ปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นเพื่อให้สมบูรณ์ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยต่อไป

ข. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๑/๒๕๕๙ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๕ กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ ต่อมาผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณานุญาตให้ถอนคำร้อง โดยศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๓ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “คำร้องที่ไต่ยื่นต่อศาล ก่อนที่ศาลมีคำวินิจฉัยหรือมีคำสั่ง ถ้าผู้ร้องตาย หรือมีการขอถอนคำร้อง หรือศาลเห็นว่าไม่เป็นประโยชน์แก่คดี ศาลอาจพิจารณาสั่งจำหน่ายคำร้องนั้นก็ได้” ประกอบกับการขอถอนคำร้อง มีเหตุผลอันสมควร จึงอนุญาตให้ผู้ร้องถอนคำร้อง และจำหน่ายคำร้องตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๓ วรรคหนึ่ง อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้จำหน่ายคำร้อง

ค. คำร้องที่อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาคดี

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ไม่มีคำร้องที่อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาคดี

๑.๒ สรุปคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

๑. คำวินิจฉัยที่ ๑-๒/๒๕๕๙

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคคนขอปลดหนี้

ผู้ร้อง นายทะเบียนพรรคการเมือง

ผู้ถูกร้อง พรรคคนขอปลดหนี้

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๒

นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้องยื่นคำร้องรวมสองคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง ยุบพรรคคนขอปลดหนี้ ผู้ถูกร้อง เนื่องจากผู้ถูกร้องไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง และมีคำสั่งให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้องที่ถูกยุบไปจะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้องมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ว่าผู้ถูกร้องได้จัดส่งแบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ พร้อมหลักฐานการใช้จ่ายเงินแล้ว แต่จัดส่งเอกสารไม่ถูกต้องครบถ้วน ผู้ร้องจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุน หรือส่งคืนเงินสนับสนุนหากไม่สามารถจัดส่งเอกสารประกอบได้ รวมทั้งให้ส่งคืนเงินคงเหลือพร้อมดอกเบี้ยตามที่ได้รายงานไว้ภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ผู้ถูกร้องยังคงเพิกเฉย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๕ และภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ซึ่งผู้ถูกร้องได้ยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และเอกสารหลักฐานประกอบแล้ว แต่จัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินไม่ครบถ้วนถูกต้อง จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้อง ตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๓ ประกอบมาตรา ๘๒

สำหรับกรณี ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๗ หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๗ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยผลของการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายซึ่งมิได้ให้อำนาจแก่ศาลรัฐธรรมนูญที่จะสั่งเป็นอย่างอื่น เมื่อมีเหตุให้พรรคผู้ถูกร้องต้องยุบไปด้วยเหตุที่ฝ่าฝืนมาตรา ๘๒ แล้ว ศาลรัฐธรรมนูญต้องสั่งให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคคนขอปลดหนี้ (ในขณะนั้นใช้ชื่อพรรคไทยเป็นไท) ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔ และวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จะจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคผู้ถูกร้องต้องยุบไป

ในส่วนของการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๘ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อพรรคผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้เป็นไปตามมาตรา ๘๒ การรายงานการใช้จ่ายเงินจะต้องกระทำโดยหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรค ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการของพรรคเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง และต้องรับผิดชอบร่วมกันในบรรดามติของคณะกรรมการบริหารพรรคและการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา ๑๗ วรรคสาม การที่ผู้ถูกร้อง อ้างว่าที่ประชุมใหญ่ของพรรคผู้ถูกร้องมีมติเป็นเอกฉันท์ยกเลิกพรรคคนขอปลดหนี้ และคณะกรรมการบริหารพรรคทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระนั้น เห็นว่า การเลิกพรรคการเมืองต้องเป็นไปตามเหตุที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง (๑) และข้อบังคับของพรรคผู้ถูกร้อง ซึ่งข้อบังคับพรรคมิได้กำหนดเหตุแห่งการเลิกพรรคการเมืองไว้ และคณะกรรมการบริหารพรรคที่พ้นจากตำแหน่งต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้รับแจ้งการตอบรับคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่จากนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อผู้ถูกร้องไม่ได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้ถูกต้องตามหน้าที่ และมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว จึงมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๘ ประกอบมาตรา ๑๗ และมาตรา ๘๒

ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งยุบพรรคคนขอปลดหนี้ ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒ และให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคไทยเป็นไท ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔ และวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้นมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

๒. คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๕๙

เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ และมาตรา ๕ หรือไม่

ผู้ร้อง ศาลฎีกา

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๙

ศาลฎีกา ผู้ร้อง ส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔๕ โดยจำเลยที่ ๒ โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ และมาตรา ๕ เนื่องจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายมาตราดังกล่าวเป็นข้อสันนิษฐานตามกฎหมายที่มีผลเป็นการสันนิษฐานความผิดของจำเลยที่ ๒ โดยไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ให้เห็นถึงการกระทำหรือเจตนาอย่างใดอย่างหนึ่งของจำเลยก่อน เป็นการนำเอาการกระทำความผิดของบุคคลอื่นมาเป็นเงื่อนไขของการสันนิษฐานให้จำเลยที่ ๒ มีความผิดและต้องรับโทษทางอาญา จึงเป็นการสันนิษฐานความผิดของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาโดยอาศัยสถานะของบุคคลเป็นเงื่อนไข มิใช่สันนิษฐานข้อเท็จจริงที่เป็นองค์ประกอบความผิดเพียงบางข้อหลังจากที่โจทก์ได้พิสูจน์ให้เห็นถึงการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดที่เกี่ยวข้องกับความผิดที่จำเลยถูกกล่าวหา และขัดกับหลักนิติธรรมที่โจทก์ในคดีอาญาต้องมีการพิสูจน์ถึงการกระทำความผิดของจำเลยให้ครบองค์ประกอบความผิด

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ เป็นข้อสันนิษฐานตามกฎหมายที่มีผลเป็นการสันนิษฐานความผิดทางอาญาของจำเลยโดยโจทก์ไม่ต้องพิสูจน์ถึงการกระทำหรือเจตนาของหุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการดำเนินงานในกิจการของนิติบุคคลนั้น หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลในเรื่องนั้นเลยว่ามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้นประการใด คงพิสูจน์เพียงว่ามีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้และเป็นไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลใด และจำเลยเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการดำเนินงานในกิจการของนิติบุคคลนั้น หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลในเรื่องดังกล่าวเท่านั้น กรณีมิใช่เพียงแต่การสันนิษฐานให้หุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการดำเนินงานในกิจการของนิติบุคคลนั้น หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลในเรื่องนั้น เป็นตัวการร่วมกระทำผิดกับนิติบุคคลเท่านั้น แต่ได้สันนิษฐานให้เป็นตัวการร่วมกระทำผิดกับ “บุคคลใดก็ตาม” ที่กระทำผิดไปในทางที่เป็นประโยชน์

แก่นิติบุคคลด้วย ซึ่งเป็นการสันนิษฐานความผิดทางอาญาที่กว้างยิ่งกว่าการสันนิษฐานให้ต้องร่วมรับผิดชอบกับนิติบุคคลเสียอีก ทั้งยังเป็นสันนิษฐานความผิดของบุคคลดังกล่าวโดยไม่มีความเกี่ยวพันกันอย่างมีเหตุผลอันชอบธรรมระหว่างข้อเท็จจริงที่เป็นเงื่อนไขแห่งข้อสันนิษฐานกับข้อเท็จจริงที่ถูกสันนิษฐาน อันเป็นหลักการพื้นฐานของการกำหนดข้อสันนิษฐานอีกประการหนึ่งด้วย ซึ่งมีผลเป็นการผลักภาระการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ไปยังหุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการดำเนินงานในกิจการของนิติบุคคลนั้น หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลในเรื่องนั้นทั้งหมดทุกคน ประกอบกับหลักพื้นฐานว่าด้วยความรับผิดชอบทางอาญานั้น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๙ บัญญัติว่า “บุคคลจะต้องรับผิดชอบในทางอาญาที่ต่อเมื่อได้กระทำ...” แต่พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ บัญญัติให้หุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการดำเนินงานในกิจการของนิติบุคคลนั้น หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลในเรื่องนั้น ต้องเป็นตัวการร่วมในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยโจทก์ไม่ต้องพิสูจน์ให้เห็นว่าบุคคลเหล่านั้นซึ่งเป็นจำเลยได้มีการกระทำ หรือดเว้น หรือไม่กระทำการอันเป็นความผิดตามกฎหมายแต่อย่างใดก่อน บทบัญญัติมาตราดังกล่าวจึงเป็นการสันนิษฐานความผิดของผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญาโดยอาศัยสถานะของบุคคลเป็นเงื่อนไข มิใช่การสันนิษฐานข้อเท็จจริงที่เป็นองค์ประกอบความผิดเพียงบางข้อหลังจากที่โจทก์ได้พิสูจน์ให้เห็นถึงการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความผิดที่จำเลยถูกกล่าวหา และยังขัดกับหลักนิติธรรมที่ว่าโจทก์ในคดีอาญาต้องมีภาระการพิสูจน์ถึงการกระทำความผิดของจำเลยให้ครบองค์ประกอบของความผิด นอกจากนี้ บทบัญญัติมาตราดังกล่าวยังเป็นการนำบุคคลเข้าสู่กระบวนการดำเนินคดีอาญาให้ต้องตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย ซึ่งทำให้บุคคลดังกล่าวอาจถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพ เช่น การถูกจับกุม หรือถูกคุมขัง โดยไม่มีพยานหลักฐานตามสมควรในเบื้องต้นว่าบุคคลนั้นได้กระทำการหรือมีเจตนาประการใดอันเกี่ยวกับความผิดตามที่ถูกกล่าวหาแต่อย่างใด

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ ซึ่งเมื่อได้วินิจฉัยดังนี้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๕ หรือไม่ อีกต่อไป

๓. คำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๕๙

เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔๕ ว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๖๑ วรรคสอง มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ หรือไม่

ผู้ร้อง ผู้ตรวจการแผ่นดิน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง (๑) วรรคสองและวรรคสาม

ผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ร้อง ได้รับหนังสือร้องเรียนจากนายจอน อึ้งภากรณ์ และคณะว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๖๑ วรรคสอง บัญญัติการกระทำอันเป็นความผิดโดยใช้ถ้อยคำที่กว้างและคลุมเครือ เช่น คำว่า “รุนแรง” “ก้าวร้าว” “ปลุกระดม” เป็นต้น ซึ่งขัดต่อหลักการของกฎหมายอาญาและเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินขอบเขตโดยไม่มีเหตุอันสมควร ทั้งบทกำหนดโทษตามมาตรา ๖๑ วรรคสามและวรรคสี่ รุนแรงเกินไป ไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำที่เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นโดยสงบ

และปราศจากความรุนแรง ทั้งยังขัดต่อหลักการ เรื่องการออกเสียงประชามติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๕ และกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ ผู้ร้องเห็นว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๖๑ วรรคสอง มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า การออกเสียงประชามติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีเจตนารมณ์ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๓๙/๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙ โดยมีบทบัญญัติมาตรา ๗ รับรองให้บุคคลมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเผยแพร่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียงได้โดยสุจริตและไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อให้การจัดทำประชามติเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเกิดจากการลงมติตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของประชาชน โดยปราศจากการบิดเบือน บังคับ ช่มชู้ หรือจูงใจจากฝ่ายต่าง ๆ จึงได้มีบทกำหนดความผิดและโทษทางอาญาสำหรับผู้ที่ก่อความวุ่นวายเพื่อให้การออกเสียงประชามติไม่เป็นไปด้วยความเรียบร้อยหรือดำเนินการต่าง ๆ ที่จะทำให้การออกเสียงประชามติไม่เป็นไปโดยความสุจริตและเที่ยงธรรมไว้ในมาตรา ๖๑ สำหรับถ้อยคำในมาตรา ๖๑ วรรคสอง ที่ว่า “รุนแรง” “ก้าวร้าว” “หยาบคาย” “ปลุกกระดม” หรือ “ช่มชู้” เป็นถ้อยคำที่ชัดเจนแต่มีความหมายไม่เฉพาะเจาะจง เนื่องจากเป็นกรณีที่กฎหมายไม่สามารถกำหนดเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ จึงต้องกำหนดถ้อยคำที่มีความหมายไม่เฉพาะเจาะจงไว้ ต่อเมื่อเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น จึงจะสามารถรู้และเข้าใจได้ว่าเป็นเหตุการณ์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ การกำหนดถ้อยคำในลักษณะดังกล่าวจึงมีความจำเป็นสำหรับการอำนวยความสะดวก และไม่ขัดกับหลัก “ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ ถ้าไม่มีกฎหมาย” อีกทั้งการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสื่อสาธารณะต่าง ๆ มีผลกระทบในวงกว้าง การให้ข้อมูลที่ถูกต้อง การใช้ถ้อยคำที่สุภาพ ไม่รุนแรง ไม่ก้าวร้าว ไม่หยาบคาย ย่อมจะส่งผลให้เกิดความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ที่รับรองให้บุคคลมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเผยแพร่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียงโดยสุจริตและไม่ขัดต่อกฎหมาย ดังนั้นพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๖๑ วรรคสอง จึงไม่ได้ห้ามการแสดงความคิดเห็นหรือเผยแพร่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติ แต่จะต้องเป็นไปโดยสุจริต ภายใต้กรอบของกฎหมาย และต้องไม่มีเจตนามุ่งหวังเพื่อให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือไม่ออกเสียง ทั้งจะต้องไม่เข้าลักษณะเป็นการก่อความวุ่นวาย หรือกระทบต่อความสงบสุขและความปลอดภัยของสังคมโดยรวม เพื่อให้การดำเนินการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญในครั้งนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเพื่อคุ้มครองเสรีภาพของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติให้สามารถใช้สิทธิเสรีภาพได้โดยอิสระ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ และการออกเสียงประชามติภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยจะจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อรักษาความมั่นคงแห่งรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ ไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของคุณบุคคล และเป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป รวมทั้งมิได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง

ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๖๑ วรรคสอง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ จึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

๔. คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๕๙

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติสามัคคี

ผู้ร้อง นายทะเบียนพรรคการเมือง

ผู้ถูกร้อง พรรคชาติสามัคคี

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบ มาตรา ๘๒ และมาตรา ๔๒ วรรคสอง

นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติสามัคคี ผู้ถูกร้อง เนื่องจากผู้ถูกร้องมีเจตนาไม่ดำเนินการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ประกอบ มาตรา ๔๒ วรรคสอง และมีคำสั่งให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศ นายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงรายการที่ได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖ และเรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๗ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ และมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าว มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องได้ยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และเอกสารหลักฐานประกอบแล้ว แต่จัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินไม่ครบถ้วนถูกต้อง ผู้ร้องจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง แจ้งให้ผู้ถูกร้องส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนเพิ่มเติม และ/หรือเรียกคืนเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองเพิ่มเติม ภายในระยะเวลาที่กำหนด หากส่งเอกสารหลักฐานดังกล่าวไม่ได้ให้ส่งคืนเงินสนับสนุน แม้ผู้ถูกร้องจะมีหนังสือชี้แจงเหตุผลแต่ก็มีอาจรับฟังได้และยังคงเพิกเฉย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๗ และวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ การที่ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม ไม่ส่งคืนเงินสนับสนุนภายในระยะเวลาที่ผู้ร้องกำหนด และไม่ชี้แจงเหตุผลที่ไม่ดำเนินการจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมและส่งคืนเงินสนับสนุน จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒ และมาตรา ๔๒ วรรคสอง

สำหรับกรณี ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยผลของการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งมีได้ให้อำนาจแก่ศาลรัฐธรรมนูญที่จะสั่งเป็นอย่างอื่น เมื่อมีเหตุให้พรรคผู้ถูกร้องต้องยุบไปด้วยเหตุที่ฝ่าฝืนมาตรา ๘๒ แล้ว ศาลรัฐธรรมนูญต้องสั่งให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าว จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคผู้ถูกร้องต้องยุบไป

ในส่วนของการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อพรรคผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้เป็นไปตามมาตรา ๘๒ โดยการรายงานการใช้จ่ายเงินจะต้องกระทำโดยหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรค ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ในการดำเนินกิจการของพรรคเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง และต้องรับผิดชอบร่วมกันในบรรดามติของคณะกรรมการบริหารพรรคและการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๗ วรรคสาม การที่ผู้ถูกร้องไม่ได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ถูกต้องตามหน้าที่ โดยมีข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แสดงว่าเป็นกรณีที่มีเหตุและพยานหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว จึงชอบที่จะมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าว มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่คำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งยุบพรรคชาติสามัคคี ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒ และมาตรา ๔๒ วรรคสอง และให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าว จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าว มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรค ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

๕. คำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๙

เรื่อง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญส่งร่างรัฐธรรมนูญซึ่งแก้ไขในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้พิจารณาวินิจฉัยว่าเป็นการชอบด้วยกับผลการออกเสียงประชามติแล้ว หรือไม่ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ มาตรา ๓๗/๑ ประกอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙ มาตรา ๓๙/๑ วรรคสี่บสอง

ผู้ร้อง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๗/๑ ประกอบมาตรา ๓๙/๑ วรรคสี่บสอง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ผู้ร้อง ส่งร่างรัฐธรรมนูญซึ่งได้แก้ไขในส่วนที่เกี่ยวข้องให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๗/๑ ประกอบมาตรา ๓๙/๑ วรรคสี่บสอง ซึ่งกำหนดว่า เมื่อร่างรัฐธรรมนูญได้รับความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติและ ประเด็นเพิ่มเติมได้รับความเห็นชอบด้วย ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญดำเนินการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้อง ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการออกเสียงประชามติ แล้วส่งร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาว่าเป็นการชอบด้วยกับผลการออกเสียงประชามติแล้วหรือไม่

ประเด็นคำถามในการออกเสียงประชามติ (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “ประเด็นเพิ่มเติม”) มีว่า “ท่านเห็นชอบหรือไม่ว่า เพื่อให้การปฏิรูปประเทศเกิดความต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ สมควรกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลว่า ในระหว่าง ๕ ปีแรก นับแต่วันที่รัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคล ซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี” และผลการออกเสียงประชามติปรากฏว่าทั้งร่างรัฐธรรมนูญและประเด็นเพิ่มเติม ได้รับความเห็นชอบและคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้แก้ไขร่างรัฐธรรมนูญโดยย้ายร่างมาตรา ๒๗๒ เดิม ไปไว้เป็น วรรคสอง แล้วนำประเด็นเพิ่มเติมมาเพิ่มความเป็นวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๒๗๒ แทน ซึ่งมีผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลง มาตรา ๒๗๒ จากเดิมที่บัญญัติว่า

“ในวาระเริ่มแรก เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ แล้ว หากมีกรณีที่ไม่อาจแต่งตั้ง นายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ไม่ว่าด้วยเหตุใด และสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอต่อประธานรัฐสภา ขอให้รัฐสภามีมติยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ ตามมาตรา ๘๘ ในกรณีเช่นนั้น ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาโดยพลัน และในกรณีที่รัฐสภามีมติ ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาให้ยกเว้นได้ ให้สภาผู้แทนราษฎร ดำเนินการตามมาตรา ๑๕๙ ต่อไป โดยจะเสนอชื่อผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ หรือไม่ก็ได้”

เป็น “มาตรา ๒๗๒ ใหม่” ซึ่งบัญญัติว่า

“ในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่รัฐสภาภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ การให้ ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้ดำเนินการตาม มาตรา ๑๕๙ เว้นแต่การพิจารณา ให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และมติที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใด ให้เป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๕๙ วรรคสาม ต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของทั้งสองสภา

ในวาระเริ่มแรก เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ แล้ว หากมีกรณีที่ไม่อาจแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ไม่ว่าด้วยเหตุใด และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอต่อประธานรัฐสภาขอให้รัฐสภามีมติยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ในกรณีเช่นนั้น ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาโดยพลัน และในกรณีที่รัฐสภามีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาให้ยกเว้นได้ ให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งต่อไป โดยจะเสนอชื่อผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ หรือไม่ก็ได้”

ในการวินิจฉัยประเด็นดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่ามีปัญหาที่ต้องวินิจฉัย ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้มีสิทธิเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีและผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบนายกรัฐมนตรี

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติมมีเพียงว่า “ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี” ย่อมทำให้เป็นที่เข้าใจได้ว่า ประเด็นเพิ่มเติมประสงค์เฉพาะให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภามีมติให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีเท่านั้น ไม่รวมถึงการเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีด้วยร่างรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่งดังกล่าว จึงสอดคล้องและชอบด้วยกับผลการออกเสียงประชามติแล้ว

ประเด็นที่สอง ผู้มีสิทธิเสนอขอยกเว้นการเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีจากผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อ และมติในการให้ความเห็นชอบให้ยกเว้น

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า การเปิดโอกาสให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งไม่มีสิทธิในการเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอขอยกเว้นตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคสอง จึงเป็นการสอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติมที่มีเจตนารมณ์เพื่อให้มีกลไกในการดูแลการปฏิรูปประเทศอย่างต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติในช่วงเปลี่ยนผ่านระยะห้าปี จึงสมควรให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินในช่วงเปลี่ยนผ่านห้าปี เป็นผู้ทำหน้าที่ร่วมกัน โดยให้สมาชิกวุฒิสภาเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนการเสนอขอยกเว้นที่จะไม่ต้องเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ดังนั้น ร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคสอง จึงยังไม่สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติที่มีเจตนารมณ์ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีในช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านห้าปีแรก ส่วนมติให้ยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ร่างมาตรา ๒๗๒ วรรคสอง ได้กำหนดให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภามีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาอยู่แล้ว จึงมิได้มีปัญหาความสอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติแต่ประการใด

ประเด็นที่สาม กำหนดเวลาและวันเริ่มนับเวลาตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นเพิ่มเติมกำหนดเวลาและวันเริ่มนับเวลาไว้ว่า “... ในระหว่าง ๕ ปีแรกนับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ...” วันเริ่มนับเวลาจึงหมายถึงวันที่มีสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาครบองค์ประกอบที่จะเป็นรัฐสภาโดยสมบูรณ์ สามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะรัฐสภาได้ ส่วนกำหนดเวลาตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง ที่ว่า “ในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่มีรัฐสภาภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ ...” ยังมีถ้อยคำที่ไม่สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติที่มุ่งหมายให้มีกลไกในการดูแลการปฏิรูปประเทศอย่างต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติในช่วงเปลี่ยนผ่านระยะห้าปี “นับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้”

สำหรับร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคสอง ซึ่งกำหนดว่า “ในวาระเริ่มแรก เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ แล้ว ...” คำว่า “วาระเริ่มแรก” ในที่นี้ อาจหมายถึง วาระที่เกิดขึ้นในคราวแรกที่ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกเท่านั้น และทำให้ไม่สามารถนำการเสนอขอยกเว้นดังกล่าวมาใช้ได้อีกในกรณีที่ต้องให้ความเห็นชอบแต่งตั้งบุคคลเป็นนายกรัฐมนตรีขึ้นใหม่ หากมีเหตุให้นายกรัฐมนตรีต้องพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด แม้ว่า จะอยู่ในระหว่างห้าปีแรกตามวรรคหนึ่งก็ตาม จึงไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของผลการออกเสียงประชามติที่มุ่งหมายให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ตลอดในกำหนดเวลาห้าปีแรก นับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านต่างๆ สำเร็จ และบรรลุผลตามแผนยุทธศาสตร์ชาติและเจตนารมณ์ที่ร่างรัฐธรรมนูญกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ต่อประเทศชาติและประชาชน ดังนั้น การที่ร่างรัฐธรรมนูญซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขโดยกำหนดเวลาและวันเริ่มนับเวลาตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่งและวรรคสอง จึงไม่สอดคล้องและไม่ชอบด้วยกับผลการออกเสียงประชามติ

ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า ร่างรัฐธรรมนูญซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้แก้ไข ในส่วนที่เกี่ยวข้องตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ ไม่ชอบด้วยกับผลการออกเสียงประชามติ และให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญดำเนินการแก้ไขตามที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปรับแก้ถ้อยคำในคำปรารภให้สอดคล้องกันต่อไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ มาตรา ๓๗/๑

๖. คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๕๙

เรื่อง คณะรัฐมนตรีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๕ วรรคสอง กรณีการปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญ

ผู้ร้อง คณะรัฐมนตรี

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๕ วรรคสอง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ส่งร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ได้ปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติมและคำปรารภในส่วนที่เกี่ยวข้องตามคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖/๒๕๕๙ ต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญ ให้สอดคล้องกัน แต่ไม่มีบทบัญญัติใดของรัฐธรรมนูญให้ดำเนินการได้ คณะรัฐมนตรี ผู้ร้อง จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๕ วรรคสอง ว่า นายกรัฐมนตรีจะปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงข้างต้นได้หรือไม่อย่างไร

ศาลรัฐธรรมนูญกำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดรวมสองประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นจะกระทำได้หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ได้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าในระหว่างนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จสวรรคต ซึ่งทำให้คำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น และไม่ปรากฏว่าเคยมีเหตุการณ์เช่นนี้มาก่อน รวมทั้งไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องกระทำไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อย่างไรก็ตาม ในอดีตที่ผ่านมา รัฐธรรมนูญทุกฉบับล้วนแต่ตราขึ้นและมีผลสมบูรณ์ใช้บังคับได้ต่อเมื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วทั้งสิ้นตราบใดที่ยังมิได้ดำเนินการดังกล่าวร่างรัฐธรรมนูญก็ยังไม่สมบูรณ์ ความข้อนี้จึงเป็นประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขประการหนึ่ง เพื่อให้ร่างรัฐธรรมนูญมีความสมบูรณ์และสอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขดังกล่าว จึงเห็นว่าการบัญญัติกฎหมายจำเป็นต้องสะท้อนให้สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น เพราะความจำเป็นที่เกิดจากความเป็นจริงนั้นเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่ สามารถปกป้องการที่จำต้องกระทำตามความจำเป็นนั้นให้ชอบด้วยกฎหมายและหลักนิติธรรม อีกทั้งเป็นการปรับปรุงคำปรารภซึ่งมิใช่การแก้ไขเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติอันเป็นสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ ดังนั้น การปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นจึงสามารถกระทำได้

ประเด็นที่สอง ผู้ใดมีหน้าที่ปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๙/๑ วรรคสี่ ได้บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีหน้าที่ปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญให้สมบูรณ์ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย แม้ว่าร่างรัฐธรรมนูญนี้อยู่ในระหว่างขั้นตอนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยแล้วก็ตาม แต่ร่างรัฐธรรมนูญนี้ยังไม่สมบูรณ์ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำและปรับปรุงร่างรัฐธรรมนูญจึงมีหน้าที่ต้องปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้สมบูรณ์ต่อไป

การปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นสามารถกระทำได้ และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นผู้มีหน้าที่ปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นเพื่อให้สมบูรณ์ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยต่อไป

๑.๓ การดำเนินการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ซึ่งได้ผ่านการลงประชามติแล้ว ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖๗ กำหนดให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เพื่อพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ๒๔๐ วันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญเป็นไปอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งในส่วนของ การติดตามข้อมูลเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับศาลรัฐธรรมนูญ เช่น องค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญ อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ และวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนศึกษา และวิเคราะห์เพื่อจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญในเบื้องต้นเพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

๑.๔ การพัฒนาระบบงานคดีและพัฒนาศักยภาพของบุคลากร

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดโครงการสัมมนาและศึกษาดูงานของข้าราชการในสังกัด สำนักคดี เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านคดี ดังนี้

๑. โครงการพัฒนามาตรฐานงานนิติวิจัยทางมหาชนสู่ความเป็นเลิศ

วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้แก่บุคลากรด้านคดีรัฐธรรมนูญ ในด้านการจัดทำผลงานวิจัยทางกฎหมายมหาชน โดยมีการฝึกฝนและดำเนินการจัดทำตั้งแต่การนำเสนอหัวข้องานวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และการนำเสนอผลงานวิจัยทำให้สามารถนำผลงานวิจัยทางกฎหมายมหาชนไปใช้ประโยชน์ต่อสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญต่อไป โดยมีการดำเนินการการจัดอบรมทางวิชาการ เรื่อง ระเบียบวิธีวิจัยทางกฎหมายมหาชน โดย ศาสตราจารย์ ดร.บรรเจ็ด สิงคะเนติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ กุลสุจริต และอาจารย์ ดร.พัชรวรรณ นุชประยูร และจัดทำรายงานผลการศึกษาวิจัย จำนวน ๑๐ เรื่อง เสนอต่อคณะอาจารย์ที่ปรึกษา ดังนี้

ลำดับที่	ชื่องานวิจัย	จัดทำโดย
๑	การคุ้มครองสิทธิในการสมรสของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ	กลุ่มงานคดี ๑ สำนักคดี ๑
๒	ปัญหาาระบบเลือกตั้งของประเทศไทย : ปัญหาาระบบเลือกตั้งที่เหมาะสม	กลุ่มงานคดี ๒ สำนักคดี ๑
๓	สิทธิในการตั้งครรภ์แทน ศึกษากรณีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๘	กลุ่มงานคดี ๓ สำนักคดี ๒
๔	การโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายมีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ โดยการเสนอคำร้องโดยตรงจากประชาชน	กลุ่มงานคดี ๔ สำนักคดี ๒

ลำดับที่	ชื่องานวิจัย	จัดทำโดย
๕	ความเป็นอิสระของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ : ศึกษากรณีการได้มาซึ่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ	กลุ่มงานคดี ๕ สำนักคดี ๓
๖	การบังคับหนี้ภาษีอากรค้างตามประมวลรัษฎากร	กลุ่มงานคดี ๖ สำนักคดี ๓
๗	แนวทางการจัดทำและการเผยแพร่ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตนของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ	กลุ่มงานคดี ๗ สำนักคดี ๔
๘	การรณยฆาตกับการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ	กลุ่มงานคดี ๘ สำนักคดี ๔
๙	การนำหลักนิติธรรมมาปรับใช้โดยศาลรัฐธรรมนูญไทย	กลุ่มงานมาตรฐานงานคดี ๑ สำนักคดี ๕ และสถาบัน รัฐธรรมนูญศึกษา
๑๐	มาตรการหรือวิธีชั่วคราวก่อนมีคำวินิจฉัยในคดีรัฐธรรมนูญ	กลุ่มงานมาตรฐานงานคดี ๒ สำนักคดี ๕

๒. โครงการพลวัตมาตรฐานงานคดีสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล

วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้แก่บุคลากรด้านคดีรัฐธรรมนูญให้มีทักษะและประสบการณ์ด้านกฎหมาย ให้สามารถนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน และสามารถปฏิบัติภารกิจตอบสนองความต้องการของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการดำเนินการตามโครงการ ดังนี้

การจัดสัมมนาทางวิชาการ ณ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ จำนวน ๓ ครั้ง ดังนี้

๒.๑) เรื่อง มิติของการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและต่างประเทศ โดย ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

- ๒.๒) เรื่อง “เพศสภาพ” : การคุ้มครองสิทธิของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ในประเทศไทย โดย นางสาวนัยนา สุภาพิ่ง ผู้อำนวยการมูลนิธิธีรนาถ กาญจนอักษร
- ๒.๓) เรื่อง การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของคนพิการ โดย นายแพทย์แท้จริง ศิริพานิช

๓. โครงการสัมมนาทางวิชาการเพื่อพัฒนากระบวนการวินิจฉัยคดีอย่างมีศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับคดีรัฐธรรมนูญ และผู้เข้าร่วมสัมมนาได้รับองค์ความรู้จากความคิดเห็นที่หลากหลาย สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างกว้างขวาง ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่สัมมนา และได้มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันโดยมีการดำเนินการตามโครงการ ดังนี้

การจัดสัมมนาทางวิชาการ ณ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ จำนวน ๔ ครั้ง ดังนี้

๓.๑) เรื่อง การดำเนินคดีแบบกลุ่ม (Class Action) โดย นายเอื้อน ขุนแก้ว ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา และ นางวรรณยา ไร่เทียมวงศ์ ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

๓.๒) เรื่อง การดำเนินคดีแบบกลุ่ม (Class Action) โดย นายธานีศ เกศวพิทักษ์ ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา นายสรวิศ ลิ้มปริงชี ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษา ศาลอุทธรณ์ นายวรรณชัย บุญบำรุง รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และนางสาวเรวดี ขวัญทองยิ้ม นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓.๓) เรื่อง ผลผูกพันและการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาและปัญหาในทางปฏิบัติ และเรื่อง แนวทางการดำเนินการบังคับคดีปกครองและปัญหาในการบังคับคดี โดย ศาสตราจารย์ ดร.บรรเจิด สิงคะเนติ

๓.๔) เรื่อง ประสบการณ์ในการนำระบบ e - Court มาใช้ในศาลไทย โดย นางสาวระดาภัทร จงธรรมคุณ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร สำนักวิทยาการระบบสารสนเทศ สำนักงานศาลปกครอง และนายภัทรศักดิ์ วรรณแสง รองประธานศาลอุทธรณ์ ภาค ๑ และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๔. โครงการอบรมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้แบบบูรณาการที่ยั่งยืนสำหรับการเตรียมความพร้อมในการสร้างเครือข่ายของศาลรัฐธรรมนูญ

วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับคดีรัฐธรรมนูญและผู้มีส่วนร่วมในโครงการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรม และมาตรฐานทางจริยธรรมหรือประมวลจริยธรรมของศาล ระดมความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานทางจริยธรรมหรือประมวลจริยธรรมของศาล เตรียมความพร้อมในการสร้างเครือข่ายของศาลรัฐธรรมนูญในด้านการจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมหรือประมวลจริยธรรมกับหน่วยงานอื่น เสริมสร้างให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับคดีรัฐธรรมนูญและผู้มีส่วนร่วมในโครงการเกิดการเรียนรู้ในการทำงานร่วมกันเป็นทีม อันเป็นส่วนสำคัญของจิตสำนึกและค่านิยมที่ดีของการปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนภารกิจของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต่อไป โดยมีการดำเนินการตามโครงการ ดังนี้

๔.๑) การบรรยายทางวิชาการ เรื่อง มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งในศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระผู้ตรวจการแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์การอิสระ โดยศาสตราจารย์ ดร.ศรีราชาวงศาวยางกูร ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

๔.๒) การบรรยายทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนาองค์ความรู้แบบบูรณาการที่ยั่งยืนสำหรับ การเตรียมความพร้อมในการสร้างเครือข่ายของศาลรัฐธรรมนูญ ณ โรงแรมเซนต์ โทรเปซ บีช รีสอร์ท อำเภอกำแพงแสน จังหวัดจันทบุรี

๕. โครงการพัฒนาระบบงานคดีรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ข้าราชการในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญและคณะผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญนำองค์ความรู้ไปใช้ในการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีการดำเนินการตามโครงการ ดังนี้

๕.๑) การบรรยายทางวิชาการ เรื่อง รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ในส่วนที่เกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ

๕.๒) การสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ ฉบับใหม่ ณ โรงแรมภัทราวานา รีสอร์ท เขาใหญ่ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๒. ผลการปฏิบัติราชการตามแผนยุทธศาสตร์

แผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙

๒.๑ วิสัยทัศน์ (Vision)

ศาลรัฐธรรมนูญเป็นหลักของนิติรัฐและนิติธรรมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒.๒ พันธกิจ (Mission)

ศาลรัฐธรรมนูญมีพันธกิจหลักในการรักษาความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญสร้างบรรทัดฐานการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ สร้างความถูกต้องเป็นธรรมของระบบนิติรัฐและรักษาความชอบธรรมของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒.๓ เป้าประสงค์ (Goals)

เพื่อให้บรรลุพันธกิจดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญได้กำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานไว้ ดังนี้

- (๑) องค์การมีธรรมาภิบาล เป็นที่ยอมรับของสังคมในด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- (๒) ความเชื่อถือของประชาชนต่อคำวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญ
- (๓) กระบวนการมีมาตรฐานชัดเจน มีระบบสอบทานการปฏิบัติงาน
- (๔) บุคลากรมีคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน บุคลากรมีสมรรถนะสูง
- (๕) สังคมเชื่อมั่นและยอมรับการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ
- (๖) ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานขององค์กรอย่างสะดวกและรวดเร็ว
- (๗) ขั้นตอนการดำเนินงานมีมาตรฐานชัดเจน
- (๘) เพิ่มเครือข่ายสนับสนุนกิจการศาลรัฐธรรมนูญ
- (๙) กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ และระบบการจัดการฐานข้อมูลของสมาชิกมีประสิทธิภาพสูง

(๑๐) การยอมรับจากสังคมและความพึงพอใจจากบรรทัดฐานคำวินิจฉัยและผลงานทางวิชาการ รวมทั้งกระบวนการพิจารณาในระบบไต่สวนของศาลรัฐธรรมนูญมีความรวดเร็วและเป็นธรรม

(๑๑) ระบบการจัดการฐานข้อมูลมีความน่าเชื่อถือสูง มีเทคโนโลยีก้าวหน้าและทันสมัยมีประสิทธิภาพและเหมาะสม

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีแผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ เป็นกรอบทิศทางการบริหารราชการของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในระยะเวลา ๕ ปี เพื่อพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการดำเนินการอำนวยความสะดวกความยุติธรรมในภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญตลอดจนการพัฒนาหลักนิติธรรมในสังคมไทย การสร้างบรรทัดฐานการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและการรักษาไว้ซึ่งประโยชน์สาธารณะอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์หลักที่กำหนดไว้ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน ๕ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

๒.๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การสร้างองค์กรและบุคลากรให้มีความเข้มแข็งมีจริยธรรมและคุณธรรม

เป้าหมายเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีคุณธรรม จริยธรรมในการทำงาน บุคลากรมีสมรรถนะสูง องค์กรเป็นที่ยอมรับในด้านคุณภาพและจริยธรรม ได้รับความเชื่อถือจากประชาชน กระบวนการมีมาตรฐานชัดเจนมีการนำ PMQA มาใช้ในการพัฒนาองค์กร มีระบบสอบทานการปฏิบัติงาน องค์กรมีธรรมาภิบาล เน้นการพัฒนาความร่วมมือของบุคลากร การพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานให้มีมาตรฐาน การพัฒนาระบบสอบทานภายในองค์กร และการพัฒนาสมรรถนะและคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากร โดยมีกลไกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ดังกล่าว ดังต่อไปนี้

๑. ด้านการพัฒนาความร่วมมือกับต่างประเทศ

ศาลรัฐธรรมนูญได้สร้างความร่วมมือกับองค์กรศาลรัฐธรรมนูญในระหว่างประเทศด้วยการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) และการเข้าร่วมเป็นสมาชิก การประชุมตุลาการศาลรัฐธรรมนูญโลก และสมาชิกสมาคมศาลรัฐธรรมนูญและสถาบันเทียบเท่าแห่งเอเชีย (AACC) เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีความก้าวหน้าทั้งในด้านกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม และการพิจารณาคดีที่ทัดเทียมนานาอารยประเทศ โดยมีการดำเนินโครงการและกิจกรรม ดังนี้

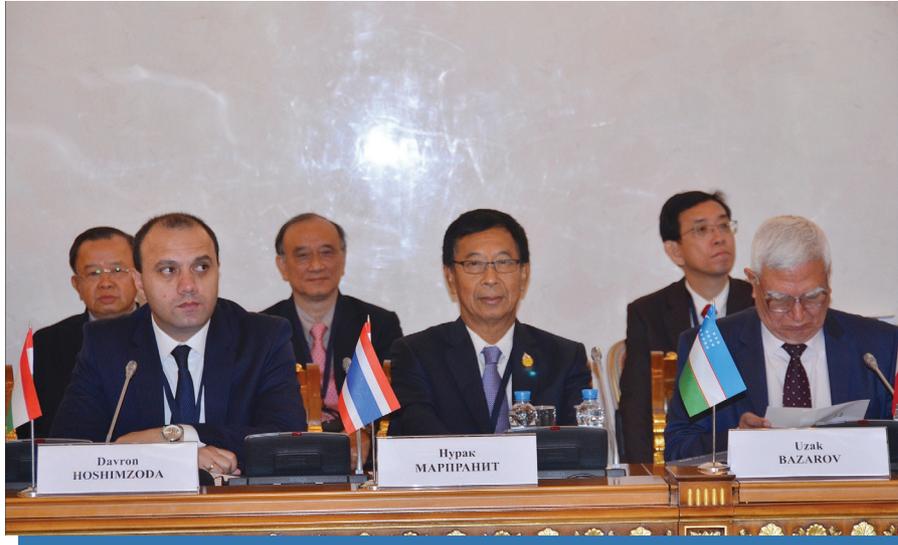
๑.๑ การเข้าร่วมการประชุมและสัมมนาภายในประเทศและต่างประเทศ

มีการแลกเปลี่ยนทัศนะกับประธานศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้นำขององค์กรศาลในต่างประเทศ ด้วยการเดินทางเข้าร่วมประชุม ศึกษาดูงานและเข้าเยี่ยมคารวะ การแลกเปลี่ยนความรู้ในเชิงกฎหมาย หลักนิติธรรม สิทธิมนุษยชน ระบอบประชาธิปไตย หลักเสรีภาพ และความเสมอภาค รวมทั้งผลประโยชน์ของมหาชนเป็นที่ตั้ง ดังนี้

๑) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมประชุมใหญ่ครั้งที่ ๓ ของสมาคมศาลรัฐธรรมนูญและสถาบันเทียบเท่าแห่งเอเชีย (AACC) ซึ่งจัดขึ้น ณ เมือง Nusa Dua จังหวัดบาหลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

๒) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมประชุมนานาชาติในหัวข้อ “ความยุติธรรมทางรัฐธรรมนูญ : ความท้าทายและความคาดหวัง” เนื่องในโอกาสครบรอบ ๒๕ ปีของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐรัสเซีย และเวทีการอภิปรายกฎหมายนานาชาติ เซนต์ปีเตอ์เบิร์ก ครั้งที่ ๖ และร่วมหารือความร่วมมือทางวิชาการกับคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยวิลนีอุส สาธารณรัฐลิทัวเนีย ณ สหพันธรัฐรัสเซีย และสาธารณรัฐลิทัวเนีย

๓) นายสุรศักดิ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “ปัญหาสิ่งแวดล้อมและการละเมิดสิทธิในสิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญ” ซึ่งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมกับมูลนิธิคอนราต อาเดนาวร์ ประจำประเทศไทย จัดขึ้นโดยมี Mr. Michael Winzer ผู้แทนมูลนิธิคอนราต อาเดนาวร์ กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมสัมมนา และในงานดังกล่าวกำหนดให้มีกิจกรรมการอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม โดยมีวิทยากร ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร. บรรเจิด สิงคะเนติ คณบดีคณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ นายไพโรจน์ พลเพชร ผู้อำนวยการมูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม นางสาววรรณุช สวycastleข้าว เลขานุการสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร ห้องแกรนด์บอลรูม ชั้น ๔ โรงแรมพูลแมน แกรนด์ สุขุมวิท กรุงเทพมหานคร

๔) นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ เป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนาทางวิชาการ เนื่องในวาระศาลรัฐธรรมนูญครบรอบ ๑๘ ปี เรื่อง มุมมองร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยมีนายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวปาฐกถาพิเศษ และการอภิปรายในหัวข้อร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ให้อะไรกับประเทศชาติและประชาชน ณ ห้องแกรนด์บอลรูม ชั้น ๔ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชัน หลักสี่ กรุงเทพมหานคร

๑.๒ การส่งข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเข้าร่วมการฝึกอบรมและศึกษาดูงานในต่างประเทศ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้รับเชิญจากต่างประเทศให้จัดส่งข้าราชการเข้าร่วมฝึกอบรมและศึกษาดูงานร่วมกับประเทศต่างๆ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ในกลุ่มระดับข้าราชการในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของศาลรัฐธรรมนูญ และในปี ๒๕๕๙ ได้จัดส่งข้าราชการจำนวน ๓ ราย เข้าร่วมการฝึกอบรมและศึกษาดูงานศาลรัฐธรรมนูญ แห่งสาธารณรัฐเกาหลี ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี ในระหว่างวันที่ ๑ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙

๑.๓ การรับรองการเยือนและการเข้าเยี่ยมคารวะ

จากการที่ศาลรัฐธรรมนูญมีส่วนร่วมในเวทีประชาคมโลกสร้างความร่วมมือทางวิชาการ ตลอดจนการศึกษาดูงานในต่างประเทศ จึงทำให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นที่รู้จักของนานาประเทศส่งผลให้ผู้แทนจากประเทศต่างๆ มีความสนใจเข้าเยี่ยมคารวะและศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีบุคคลสำคัญของแต่ละประเทศเข้าเยี่ยมคารวะ ดังนี้

๑) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต้อนรับนายกลิน ที เดวิส (Mr.Glyn T.Davies) เอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มีอำนาจเต็มแห่งสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย เข้าเยี่ยมคารวะในโอกาสที่เข้ารับหน้าที่ใหม่ ณ ห้องรับรอง ชั้น ๓ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๒) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต้อนรับ H.E Mr.Ning Fukui เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทยและคณะ ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างความร่วมมือระหว่างศาลรัฐธรรมนูญและสาธารณรัฐประชาชนจีน ณ ห้องรับรอง ชั้น ๓ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๓) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต้อนรับ H.E. Mr.Noh Kwang - il เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐเกาหลีประจำประเทศไทย ในโอกาสเข้าเยี่ยมคารวะ ณ ห้องรับรอง ชั้น ๓ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๔) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ให้การต้อนรับ Dr.Janedjri M.Gaffar,M.Si.,เจ้าหน้าที่พิเศษประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียในโอกาสที่เดินทางมาเยือนประเทศไทย เพื่อหารือข้อราชการในประเด็นการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการถาวรของสมาคมศาลรัฐธรรมนูญและสถาบันเทียบเท่าแห่งเอเชีย ณ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

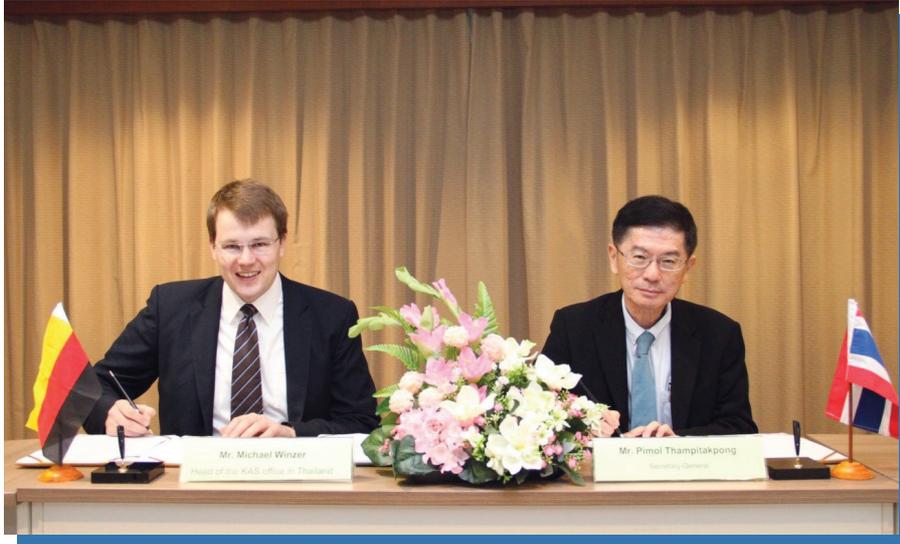
๕) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต้อนรับ Prof.Dr. Gerhart Holzinger ประธานศาลรัฐธรรมนูญ แห่งสาธารณรัฐออสเตรียและคณะ เพื่อหารือแลกเปลี่ยน ข้อคิดเห็นทางวิชาการและลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ระหว่างศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกับศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐออสเตรีย โอกาสนี้ Prof. Dr. Gerhart Holzinger ประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐออสเตรีย ให้เกียรติบรรยายพิเศษ หัวข้อ The role of the Constitutional Court of the Republic of Austria on the Protection of Human Rights ณ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๖) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต้อนรับ Mr. Park Hun Chul ประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลีและคณะเข้าเยี่ยมชมการระประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ณ ห้องรับรอง ชั้น ๓ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และโอกาสนี้ ให้เกียรติบรรยายพิเศษในหัวข้อ “The Rule of Law For Democracy” ในพิธีปิดการอบรมหลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” รุ่นที่ ๔ ณ สโมสรกองบัญชาการกองทัพไทย

๗) นายพิมล ธรรมพิทักษ์พงษ์ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต้อนรับ Mr. Michael Winzer ผู้แทนมูลนิธิคอนราตอาเดนาัวร์ ประจำประเทศไทย ในโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหารือกรอบความร่วมมือทางวิชาการ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พร้อมทั้งได้จัดให้มีพิธีลงนามในข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการร่วมกัน ณ ห้องประชุมชั้น ๔ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๒. ด้านการพัฒนาสมรรถนะและคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากร

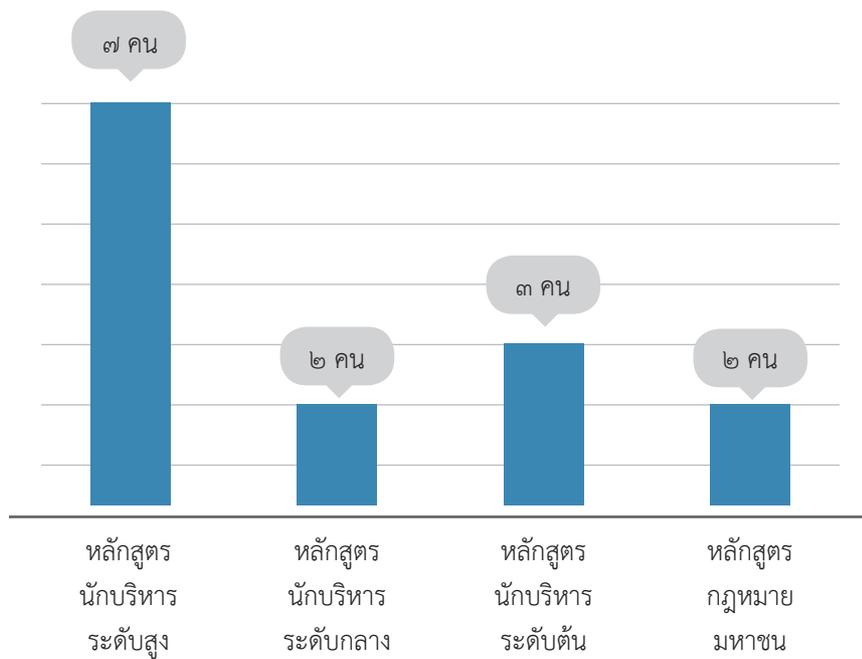
การพัฒนาองค์ความรู้ให้มีเนื้อหาและองค์ประกอบตามมาตรฐานที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด โดยนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติและ/หรือปรับปรุงผลการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จนถึงขั้นการต่อยอดองค์ความรู้เดิมและสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ๆ ได้ ตลอดจนสามารถพัฒนานวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน และการเติบโตขององค์กรได้อย่างยั่งยืนและก้าวอย่างสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จากเหตุข้างต้น สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงได้พัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้จัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมตามประเภทหรือระดับหลักสูตรจากภายนอกองค์กร และจัดอบรมและสัมมนาทางวิชาการภายในองค์กร ดังต่อไปนี้

๒.๑ การศึกษาอบรมตามประเภทหรือระดับหลักสูตรจากภายนอกองค์กร สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม ดังนี้

หลักสูตร/จำนวน	ผู้เข้าอบรม (คน)
๑. หลักสูตรนักบริหารระดับสูง ๗ หลักสูตร ๗ คน	
(๑) หลักสูตรการพัฒนาผู้บริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม	๑
(๒) หลักสูตรนักบริหารการยุติธรรมทางปกครองระดับสูง	๑
(๓) หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงการเสริมสร้างสังคมสันติสุข	๑
(๔) หลักสูตรการบริหารเศรษฐกิจสาธารณะสำหรับนักบริหารระดับสูง	๑
(๕) หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงการบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน	๑
(๖) หลักสูตรธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อมสำหรับนักบริหารระดับสูง	๑
(๗) หลักสูตรนักบริหารการตรวจเงินแผ่นดินระดับสูง	๑

หลักสูตร/จำนวน	ผู้เข้าอบรม (คน)
๒. หลักสูตรนักบริหารระดับกลาง ๑ หลักสูตร ๒ คน หลักสูตรธรรมาภิบาลของผู้บริหารระดับกลาง	๒
๓. หลักสูตรนักบริหารระดับต้น ๓ หลักสูตร ๓ คน (๑) หลักสูตรด้านประชาสัมพันธ์และการสื่อสารมวลชน	๑
(๒) หลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี	๑
(๓) หลักสูตรการรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ	๑
๔. หลักสูตรกฎหมายมหาชน ๑ หลักสูตร ๒ คน หลักสูตรประกาศนียบัตรกฎหมายมหาชน	๒
รวม ๑๒ หลักสูตร	๑๔

แผนภูมิที่ ๖ จำนวนข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่เข้าอบรมแต่ละหลักสูตร

๒.๒ การจัดอบรมและสัมมนาทางวิชาการภายในองค์กร

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญยังได้ดำเนินการจัดสัมมนาและอบรมภายในองค์กร เพื่อพัฒนาศักยภาพในองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้กับบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อสามารถนำพัฒนาและปรับแนวทางการใช้ประโยชน์และพัฒนากระบวนการและวิธีการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยมีการดำเนินกิจกรรมและโครงการสำคัญๆ ดังนี้

๑) โครงการเสริมสร้างทักษะด้านภาษาอังกฤษสำหรับข้าราชการฝ่ายบริหารเพื่อพัฒนาองค์ความรู้สู่อาเซียน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการปฏิบัติงานในหน่วยงานของตนและหน่วยงานภายนอก เพื่อสร้างโอกาส ความมั่นใจ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และเพื่อเสนอนโยบายมุ่งสู่ความเป็นสากล และเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ระหว่างเดือนสิงหาคม - มกราคม ๒๕๕๙ โดยมีข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ข้าราชการสายงานเจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ สายงานวิชาการ สายงานนักวิชาการตรวจสอบภายใน สายงานนักวิชาการคอมพิวเตอร์ และสายงานนิติกร จำนวน ๓ รุ่น รุ่นละประมาณ ๓๐ คน รวมทั้งสิ้น ๙๐ คน

๒) โครงการ “เทคนิคการเขียนหนังสือและเทคนิคการเขียนรายงานการประชุม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ เพิ่มทักษะในการเขียนหนังสือราชการที่ถูกต้องให้กับข้าราชการลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และสามารถนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องด้วยความเป็นมืออาชีพ เพื่อให้ข้าราชการ ลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ มีความรู้ความเข้าใจในการเขียนหนังสือราชการ หนังสือโต้ตอบทั่วไป และบันทึกรายงานการประชุม การใช้ภาษาในการเขียนที่ถูกต้องกระชับ และตรงประเด็น โดยมีข้าราชการประเภทอำนวยการระดับต้น ระดับชำนาญการพิเศษ ระดับชำนาญการ ระดับปฏิบัติการ และลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๓ รุ่น รุ่นละประมาณ ๕๐ คน รวมทั้งสิ้นประมาณ ๑๕๐ คน ระหว่างเดือนมิถุนายน ๒๕๕๙

๓) โครงการพัฒนาศักยภาพข้าราชการ ลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ของข้าราชการ ลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

๔) โครงการเสริมสร้างธรรมาภิบาล คุณธรรม จริยธรรม ของข้าราชการ ลูกจ้าง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้าราชการ ลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ มีความรู้ ความเข้าใจหลักธรรมาภิบาล คุณธรรม และจริยธรรม หลักและแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาปรับใช้ในการพัฒนาศักยภาพของตนเองในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕) โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ให้กับข้าราชการ ลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และผู้สนับสนุน การปฏิบัติงานของคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดย นายจรูญ ภัคดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการ และบรรยายพิเศษในหัวข้อ “การสร้างระบบงานเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอย่างยั่งยืน” ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวได้จัดให้มีกิจกรรมผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญพบข้าราชการ และลูกจ้าง เพื่อเป็นการพบปะและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในการปฏิบัติราชการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อราชการและประชาชน

๖) โครงการอบรมหลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” (นธป.) รุ่นที่ ๔ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยกลุ่มงานวิทยาลัยรัฐธรรมนุญ สถาบันรัฐธรรมนุญศึกษาได้ดำเนินการขึ้นมีผู้เข้ารับการศึกษอบรมทั้งสิ้น ๕๒ คน ระยะเวลาในการศึกษาอบรมจำนวน ๙ เดือน เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผลงานทางวิชาการ ข้อวิพากษ์ และเสนอแนะต่อสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และด้านอื่นๆ ที่เป็นคุณประโยชน์ในการพัฒนาทุกองคาพยพ ของประเทศไทยต่อไป

๗) โครงการจัดสรรทุนรัฐบาล (ทุนตามความต้องการของหน่วยงาน) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีคุณภาพชีวิตและการทำงานที่ดี ทั้งนี้ สำนักงานศาลรัฐธรรมนุญ ได้รับการจัดสรรทุนรัฐบาลจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙ ประกอบด้วย

(๑) ทุนการศึกษาระดับปริญญาโท/เอก ทางด้านเทคโนโลยี/วิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ จำนวน ๑ ทุน มีข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนุญผ่านการคัดเลือกเพื่อไปศึกษาระดับปริญญาเอก ณ ประเทศญี่ปุ่น จำนวน ๑ ราย

(๒) ทุนการศึกษาระดับปริญญาโทสาขารัฐศาสตร์ เน้นทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เน้นทางด้านความมั่นคงและยุติธรรม จำนวน ๑ ทุน มีข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนุญผ่านการคัดเลือกเพื่อไปศึกษาระดับปริญญาโท ณ สหราชอาณาจักร จำนวน ๑ ราย

๒.๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การประชาสัมพันธ์เชิงรุก

เป้าหมายเพื่อพัฒนาช่องทางการเข้าถึงข้อมูลศาลรัฐธรรมนุญ เพื่อให้สังคมเกิดความเชื่อมั่นและยอมรับ การดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนุญ ตลอดจนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของศาลรัฐธรรมนุญได้อย่างรวดเร็วและสะดวก พัฒนาบุคลากรด้านการประชาสัมพันธ์และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและกระบวนการประชาสัมพันธ์ที่มีคุณภาพ ขั้นตอนการดำเนินงานมีมาตรฐานชัดเจน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการเข้าถึงมวลชนอย่างเป็นระบบ การพัฒนาการสร้างช่องทางการเข้าถึงข้อมูลศาลรัฐธรรมนุญการพัฒนากระบวนการประชาสัมพันธ์ที่มีคุณภาพ และการพัฒนาบุคลากรด้านการประชาสัมพันธ์และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ กลไกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

๑. การพัฒนากระบวนการเข้าถึงมวลชน

เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการได้ โดยประชาชนสามารถให้สิทธิในการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการได้อย่างกว้างขวาง รวมทั้งมีความรู้ ความเข้าใจถึงรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินโครงการประชาสัมพันธ์เป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กฎหมายรัฐธรรมนูญ อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ สร้างความรู้ ความเข้าใจ ปลุกฝังและสร้างจิตสำนึกในกระบวนการยุติธรรมภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ สร้างความเชื่อมั่น และศรัทธาในกระบวนการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญแก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา และหน่วยงานภายนอก ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับอาเซียน รวมทั้งการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนภายใต้รัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑.๑ ร่วมจัดนิทรรศการกับสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อเผยแพร่ให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่และภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญในการช่วยเหลือประชาชนในโครงการ “ผู้ตรวจการแผ่นดินสัญจรพบประชาชน ครั้งที่ ๓๑” ในวันที่ ๑๘ - ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมพูลแมนขอนแก่น ราชอาอคิด จังหวัดขอนแก่น โดยมีผู้เข้าร่วมงานประมาณ จำนวน ๗๐๐ คน

๑.๒ ร่วมจัดนิทรรศการกับสำนักงานสภาพัฒนาการเมือง สถาบันพระปกเกล้า ในงานวันสถาปนาสภาพัฒนาการเมือง ครบรอบ ๘ ปี และงานสมัชชาพัฒนาการเมือง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ระหว่างวันที่ ๓๐ - ๓๑ มกราคม ๒๕๕๙ ณ อาคารคอนเวนชันเซ็นเตอร์ โรงแรมราม่า การ์เด้นส์ กรุงเทพมหานคร

๑.๓ โครงการพัฒนายูวชนศาลรัฐธรรมนูญ รุ่นที่ ๓ โดยมีวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างให้เยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญ บทบาทอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ และสร้างจิตสำนึกที่ดีทั้งในด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้กับเยาวชน ซึ่งเป็นการเสริมสร้างเครือข่ายยูวชนของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน ๔๐ คน จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๕ (จังหวัดลำปางและจังหวัดลำพูน) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๙ (จังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดอุตรดิตถ์)

๒. พัฒนาการสร้างช่องทางการเข้าถึงข้อมูลศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้ดำเนินการจัดทำเว็บไซต์ของหน่วยงาน เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสาร คำวินิจฉัยของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และเป็นช่องทางให้ประชาชนได้ติดตามผลการพิจารณาคดี รวมทั้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ในปี ๒๕๕๙ โดยได้ดำเนินการปรับปรุงเว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และยังอำนวยความสะดวกแก่ผู้ดูแลข้อมูลในการนำข้อมูลเพื่อเข้าเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ และเป็นช่องทางให้ประชาชนได้ติดตามผลการพิจารณาของหน่วยงานได้สะดวกรวดเร็วขึ้น รวมทั้งเพิ่มเนื้อหาให้สมบูรณ์มากขึ้นโดยเพิ่มเนื้อหาบทความด้านกฎหมาย งานวิจัยด้านรัฐธรรมนูญ และกฎหมายรัฐธรรมนูญของต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยสามารถติดตามข้อมูลข่าวสารผ่านทางเว็บไซต์ของศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ www.constitutionalcourt.or.th

นอกจากนี้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีการเพิ่มช่องทางให้กับประชาชนในการติดต่อสื่อสารกับศาลรัฐธรรมนูญ ผ่าน Social Network ทาง Facebook ของศาลรัฐธรรมนูญ โดยนำมาพัฒนางานด้านการเผยแพร่ผลการพิจารณาคดี คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ข้อมูลด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมของศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ประชาชนสามารถ ถาม - ตอบ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ หรือเสนอแนะความคิดเห็นต่างๆ หรือติดตามความเคลื่อนไหวของศาลรัฐธรรมนูญได้ทาง Facebook ของศาลรัฐธรรมนูญ ได้ที่ www.facebook.com/constitutionalcourt.thai

๓. การพัฒนากระบวนการประชาสัมพันธ์ที่มีคุณภาพ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ตระหนักถึงภารกิจหน้าที่สำคัญในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญ และการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน รวมถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์กร เพื่อให้สาธารณชนเกิดความรู้ความเข้าใจไปยังพื้นที่ต่างๆ ทั่วภูมิภาค รวมทั้งสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่สาธารณชนสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จึงได้ดำเนินการจัดพิมพ์เอกสาร หนังสือ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อจัดพิมพ์และเผยแพร่จดหมายข่าวสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๑ - ๖ เล่มที่ ๑๐๕ - ๑๑๐ ระหว่างเดือนมกราคม - ธันวาคม ๒๕๕๙

๒.๖ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การส่งเสริมเครือข่ายด้านการพัฒนาประชาธิปไตย

เพื่อพัฒนากระบวนการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ส่งเสริมและเสริมสร้างการอาสาพิทักษ์รัฐธรรมนูญและพันธมิตรจากองค์กรทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงเครือข่ายต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพมีการจัดการฐานข้อมูลสมาชิกอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีเครือข่ายสนับสนุนกิจการของศาลรัฐธรรมนูญอย่างกว้างขวางโดยเน้นการส่งเสริมกิจการอาสาพิทักษ์รัฐธรรมนูญ การเสริมสร้างพันธมิตรจากองค์กรต่างๆ การพัฒนาเครือข่ายและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายการพัฒนาเครือข่ายโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและพัฒนาบุคลากรด้านเครือข่าย กลไกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยมีการดำเนินการดังนี้

๑. เสริมสร้างพันธมิตรจากองค์กรต่างๆ

การส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุดองค์กร (Library Connectivity) สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดให้มีโครงการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดองค์กรหน่วยงานด้านกฎหมาย หน่วยงานด้านยุติธรรมและอปรระบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (E-Library) และระบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นในการดำเนินงานพัฒนาห้องสมุด และสร้างภาคีเครือข่ายระหว่างห้องสมุดองค์กร หน่วยงานทางด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีหน่วยงานเข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สถาบันพระปกเกล้า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นต้น

๒. พัฒนาและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่าย

ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญและกฎหมายรัฐธรรมนูญและเพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับหลักนิติรัฐ หลักนิติธรรมและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนโดยทั่วไป โดยในปี ๒๕๕๙ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้มีการรับรองการเข้าศึกษาดูงานของนักศึกษาและประชาชน ดังนี้

- ๑) คณะอาจารย์และนักศึกษา สาขานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
- ๒) ชมรมเสรีชน คนประชาธิปไตย สังกัดองค์การบริหารองค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
- ๓) พระนิสิตและนิสิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดไร่ขิง
- ๔) อาจารย์และนักศึกษา สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- ๕) คณะอาจารย์ นักศึกษาและบุคลากร คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

๒.๗ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การสร้างบรรทัดฐานการปกครองแบบประชาธิปไตย

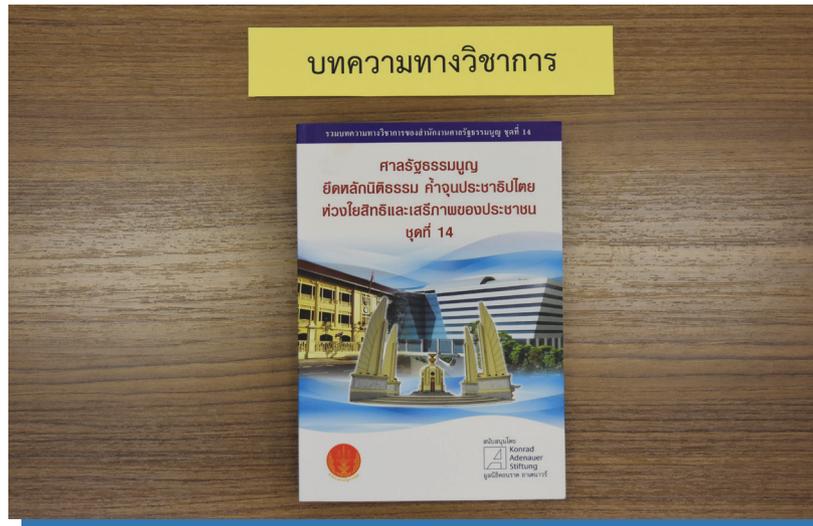
เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นหลักนิติรัฐและนิติธรรมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พัฒนาระบบการวินิจฉัยคดีและวิธีพิจารณาคดีให้เป็นไปตามระบบสากล ให้สังคมยอมรับและพึงพอใจในบรรทัดฐานคำวินิจฉัย ส่งเสริมเผยแพร่และสร้างความเข้าใจคำวินิจฉัยและผลงานทางวิชาการโดยเน้นการพัฒนาระบบการวินิจฉัยคดีและผลงานวิชาการ การส่งเสริมเผยแพร่และสร้างความเข้าใจคำวินิจฉัยและผลงานทางวิชาการ การเสริมสร้างช่องทางการสื่อสารสองทาง การพัฒนาวิธีพิจารณาคดีให้เป็นไปตามระบบสากล การพัฒนาระบบการวิจัย ตลอดจนการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรด้านวิชาการรัฐธรรมนูญ โดยกลไกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีการดำเนินการดังนี้

๑. ส่งเสริมเผยแพร่และสร้างความเข้าใจคำวินิจฉัยและผลงานวิชาการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ มีการเผยแพร่คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ โดยเข้าถึงประชาชนในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

๑.๑ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้บริการเผยแพร่คำวินิจฉัยและผลงานทางวิชาการทางเว็บไซต์ www.constitutioncourt.or.th

๑.๒ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการจัดทำและเผยแพร่เอกสารสื่อสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญคดีรัฐธรรมนูญ กฎหมายมหาชน และงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญของไทยและต่างประเทศ เผยแพร่ไปยังบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน สถาบันการศึกษา และประชาชนทั่วไป ได้แก่

๑) หนังสือรวมบทความทางวิชาการ ชุดที่ ๑๔ : ศาลรัฐธรรมนูญ ยึดหลักนิติธรรม คำจูนประชาธิปไตย ห่วงใยสิทธิเสรีภาพของประชาชน

๒) วารสารศาลรัฐธรรมนูญ ปีที่ ๑๘ เล่มที่ ๕๒ เดือนมกราคม - เดือนเมษายน ๒๕๕๙ เล่มที่ ๕๓ เดือนพฤษภาคม - เดือนสิงหาคม ๒๕๕๙ และเล่มที่ ๕๔ เดือนกันยายน - เดือนธันวาคม ๒๕๕๙

๒. พัฒนาระบบการวิจัย

เพื่อเป็นการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ในการพัฒนา แก้ไขปัญหา รวมถึงการป้องกันมิให้เกิดปัญหาขึ้นในกระบวนการใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญ ตลอดจนถึงกระบวนการพิจารณาคดีและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงมีกิจกรรมและผลผลิต ดังนี้

๒.๑ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ คดีรัฐธรรมนูญ กฎหมายมหาชน และงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญของไทยและต่างประเทศ โดยมีการศึกษาวิจัย จำนวน ๓ เรื่อง ดังนี้

- ๑) เรื่อง “การบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ : ศึกษาเปรียบเทียบกับต่างประเทศ”
- ๒) เรื่อง “การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและความเชื่อมั่นของประชาชนเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ”
- ๓) เรื่อง “เสรีภาพในการรวมกลุ่มของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ”

๒.๒ การให้ทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้สนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์แก่ผู้ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโทในสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน จำนวน ๒ ทุน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๙๙,๖๘๐ บาท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการศึกษาวิจัยทางวิชาการเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ คดีรัฐธรรมนูญ งานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเพื่อยกระดับความสามารถทางด้านกฎหมายมหาชนของสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

๒.๘ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้ก้าวหน้าและทันสมัย

เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและกระบวนการบริหารข้อมูลศาลรัฐธรรมนูญตลอดจนปรับปรุงและพัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อให้ระบบจัดการฐานข้อมูลและการจัดการความรู้กิจการศาลรัฐธรรมนูญมีความน่าเชื่อถือสูง ข้อมูลมีความถูกต้องรวดเร็ว ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถรองรับภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม ให้ความสำคัญการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนากระบวนการบริการข้อมูลศาลรัฐธรรมนูญ การปรับปรุงและพัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติงาน และการพัฒนาระบบการจัดทำแผนและขับเคลื่อนแผนแม่บท โดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเข้ามาสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ กลไกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยมีการดำเนินการดังนี้

๑. ด้านการบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้จัดหาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล รับ - ส่ง จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และเพื่อประกอบการพิจารณาคดีและสืบค้นข้อมูลด้านกฎหมาย และการเชื่อมโยงประสานงานกับองค์กรภายนอก โดยใช้ที่อาคารบ้านเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ ถนนจักรเพชร ในความเร็วกการรับ - ส่งข้อมูล ๒๗ MBps และศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ในความเร็วกการรับ-ส่งข้อมูล ๘๐ MBps ซึ่งเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนี้

จำเป็นต่อปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและรองรับการปฏิบัติงานของข้าราชการและบุคลากรภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลหมายประกอบการพิจารณาคดีของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญและเจ้าหน้าที่ เพื่ออำนวยความสะดวกในการรับ - ส่ง เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างองค์กรในประเทศและต่างประเทศในรูปแบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูล คำวินิจฉัย และข่าวสารต่างๆ ขององค์กร

๒. ด้านการพัฒนาเว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้ดำเนินการจัดทำเว็บไซต์ของหน่วยงานเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ เป็นช่องทางให้ประชาชนได้ติดตามผลการพิจารณาคดี รวมคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย

๒.๑ เว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ในปี ๒๕๕๙ ได้จัดระบบฐานข้อมูล ในการนำเข้าสู่ข้อมูลของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร กิจกรรมขององค์กร และยังอำนวยความสะดวกแก่ผู้ดูแลข้อมูลในการนำข้อมูลเข้าเพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ และบทความด้านกฎหมายงานวิจัยด้านรัฐธรรมนูญ และกฎหมายรัฐธรรมนูญของต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศในกลุ่มอาเซียน และมีช่องทางให้ประชาชนได้ติดตามผลการพิจารณาของหน่วยงานได้สะดวกรวดเร็วขึ้นสามารถติดตามได้ผ่านเว็บไซต์ของศาลรัฐธรรมนูญ www.constitutionalcourt.or.th

๒.๒ Social Media ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ ยังเพิ่มช่องทางให้กับประชาชนในการติดต่อสื่อสารกับศาลรัฐธรรมนูญผ่านช่องทาง Social Network ทาง Facebook ของศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพัฒนางานด้านการเผยแพร่ผลการพิจารณาคดี คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ข้อมูลด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบทความกฎหมายมหาชน กิจกรรมของศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ประชาชนสามารถถาม - ตอบ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ หรือเสนอแนะความคิดเห็นต่างๆ หรือติดตามความเคลื่อนไหวของศาลรัฐธรรมนูญได้ ทาง Facebook ของศาลรัฐธรรมนูญ ได้แก่ www.facebook.com/constitutionalcourt.thai

๓. ด้านการบำรุงรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายและระบบโสตทัศนูปกรณ์

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้ดำเนินการจัดหาและติดตั้งเครือข่ายคอมพิวเตอร์พร้อมจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายและลูกข่ายอุปกรณ์เครือข่ายและอุปกรณ์ต่อพ่วง และระบบโสตทัศนูปกรณ์ ได้แก่ ห้องประชุม สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๙ ห้อง ระบบประชุมทางไกลห้องออกนั่งพิจารณาคดีระบบกระจายสัญญาณโทรทัศน์ระบบเสียงตามสายประชาสัมพันธ์ และระบบถ่ายทอดสัญญาณภาพและเสียง เพื่อรองรับและสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

โดยมีภารกิจหลักในการดูแล อำนวยความสะดวกการใช้ห้องประชุม และรับผิดชอบการบำรุงรักษาระบบคอมพิวเตอร์แม่ข่ายและลูกข่าย อุปกรณ์เครือข่ายและอุปกรณ์ต่อพ่วง ทั้งในส่วนของ Hardware และ Software รวมทั้งระบบโสตทัศนูปกรณ์ และรักษาความปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดรองรับการใช้งานได้อย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๔. ด้านการพัฒนาาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบถอดเสียงอัตโนมัติภาษาไทย

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ มีภารกิจในการพิจารณาวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญ เป็นไปตามบทบัญญัติภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยวิธีการไต่สวน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวต้องมีการบันทึกคำไต่สวนไว้ในสื่อแถบบันทึกเสียง และเจ้าหน้าที่ต้องทำการถอดเสียงจากสื่อแถบเสียงออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อประกอบในสำนวนคดีหรือรายงานประชุมต่างๆ ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ต้องใช้เวลานานในการถอดเสียงจากสื่อแถบเสียงให้ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร

ดังนั้น สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จึงได้ทำการศึกษาหาแนวทางในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยอำนวยความสะดวก โดยจัดหาระบบถอดเสียงอัตโนมัติภาษาไทยขึ้นมา เพื่อช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในการจัดทำคำวินิจฉัย การพิจารณาคดี การไต่สวนคดี การถอดคำพยาน รายงานการประชุม ระบบถอดเสียงอัตโนมัติภาษาไทยได้ถูกนำมาใช้เพื่อถอดเสียงเป็นลายลักษณ์อักษรได้เป็นอย่างดีและสามารถถอดเสียงได้แบบ Real Time และสามารถเปลี่ยนเสียงดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรในรูปแบบไฟล์เอกสาร (Microsoft Word, Excel) ได้ และสามารถบันทึกไฟล์เสียงให้นำกลับมาฟังได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ระบบดังกล่าวยังคงต้องมีการพัฒนาปรับปรุงให้เหมาะสม และให้ถอดความเป็นลายลักษณ์อักษรได้ถูกต้องแม่นยำมากยิ่งขึ้น เพื่อรองรับการใช้งานที่มากขึ้นต่อไปในอนาคต

๕. ด้านระบบเครือข่ายไร้สาย (Wifi)

การพัฒนาทางเทคโนโลยีเครือข่ายแบบไร้สาย (Wifi) ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่ได้รับความนิยมที่ช่วยให้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตแบบไร้สายที่สามารถทำงานได้ตามมาตรฐานเครือข่ายคอมพิวเตอร์แบบไร้สาย (แลนไร้สาย) ในปัจจุบันนิยมใช้ Wifi เพื่อความสะดวกในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตภายในอาคารกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์แบบพกพาต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล โทรศัพท์เคลื่อนที่ แท็บเล็ตและสามารถเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตได้ผ่านอุปกรณ์ที่เรียกว่าแอคเซสพอยต์ หรือฮอตสปอต

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้ติดตั้งสัญญาณการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตแบบไร้สายให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่ในอาคารโดยเพิ่มจุดต่อขยายสัญญาณคอมพิวเตอร์แบบไร้สาย (Wifi) ภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้มีสัญญาณครอบคลุมทั่วพื้นที่โดยจัดหาอุปกรณ์เครือข่ายไร้สายพร้อมอุปกรณ์ต่อพ่วง และโปรแกรมลิขสิทธิ์สำหรับบริหารจัดการระบบเครือข่ายไร้สาย ติดตั้งภายในเพื่อรองรับเครื่องคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตและโทรศัพท์เคลื่อนที่ แบบต่างๆ ให้สามารถเข้าถึงและใช้งานเครือข่ายของศาลรัฐธรรมนูญได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ สามารถตอบสนองความต้องการ

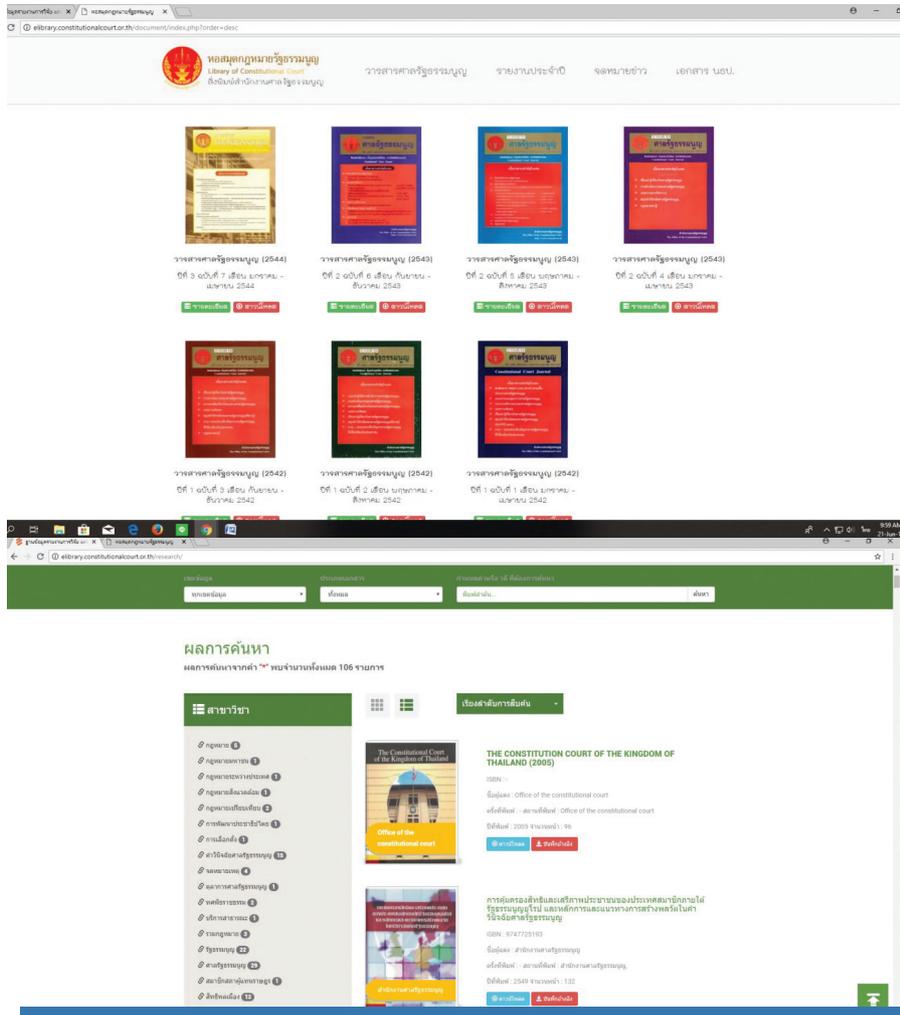
ของผู้ใช้ระบบและรองรับการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหาร ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญและสื่อมวลชน รวมทั้งบุคคลภายนอกผู้เข้ามาติดต่อราชการกับสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๖. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์กร (e-office) พ.ศ. ๒๕๕๙

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้จัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์กร (e-office) จำนวน ๖ ระบบ ประกอบด้วย ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ระบบจัดเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ระบบบริหารทรัพยากรบุคคล ระบบงาน/โครงการและงบประมาณ ระบบบัญชีและการเงิน ระบบบริหารพัสดุและครุภัณฑ์ เพื่อนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาการบริหารงานขององค์กรเข้าสู่การจัดทำระบบในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงานในรูปแบบอินเทอร์เน็ต คือ การสื่อสาร และการเชื่อมโยงเครือข่ายภายในหน่วยงาน ซึ่งการนำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์กรนี้มาช่วยในการปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บข้อมูลหรือเอกสารทางราชการไม่ให้สูญหายและไม่กระจุกกระจาย และสามารถค้นหาข้อมูลหรือเอกสารทั้งเก่าและใหม่ได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง ซึ่งเป็นการบริหารองค์กรแบบรวมศูนย์ข้อมูล และมีการบริหารจัดการข้อมูลที่ดี ตั้งแต่แรกเริ่มเพื่อให้สามารถกำหนดกลยุทธ์ ในการบริหารองค์กรได้ ที่สำคัญองค์กรสามารถช่วยสนับสนุนการลดใช้กระดาษ ซึ่งเป็นปัจจัยผลกระทบต่อสถานะโลกร้อนมากไปกว่านั้นองค์กรสามารถตอบสนองนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ของรัฐบาล คือการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรมโดยในปัจจุบันได้มีการใช้งานอย่างต่อเนื่องในแต่ละระบบงาน

๗. ระบบคลังสารสนเทศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้จัดทำระบบคลังสารสนเทศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นการรวบรวมสิ่งพิมพ์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ (Full text) โดยได้จัดทำ วารสารศาลรัฐธรรมนูญ จดหมายข่าว รายงานประจำปี ตั้งแต่ฉบับแรกของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และเอกสารทางวิชาการต่างๆ อาทิ รายงานการวิจัย หนังสือรวมบทความทางวิชาการ และสิ่งพิมพ์อื่นๆ ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้สามารถดาวน์โหลด (download) และอ่านผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยผู้ใช้บริการทั้งบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และบุคคลภายนอก สามารถเข้าถึงสารสนเทศดังกล่าวผ่านทางเว็บไซต์ของหอสมุดกฎหมายรัฐธรรมนูญ http://www.constitutional court.or.th/th/library_occ/ ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โดยผู้ใช้บริการสามารถอ่านสิ่งพิมพ์สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต และยังเป็นการเพิ่มช่องทางการศึกษาเรียนรู้ เผยแพร่สิ่งพิมพ์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญไปยังหน่วยงาน องค์กร นักวิจัย มหาวิทยาลัย นักศึกษา ประชาชนผู้สนใจได้อีกช่องทางหนึ่ง

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีกระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์แต่ละด้านตามเป้าหมายที่สอดคล้องกับพันธกิจ ซึ่งสามารถนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์การสร้างองค์กรและบุคลากรให้มีความเข้มแข็งมีจริยธรรมและคุณธรรม สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้มีการพัฒนาศักยภาพและองค์ความรู้ใหม่ๆ จากภายนอกและภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง

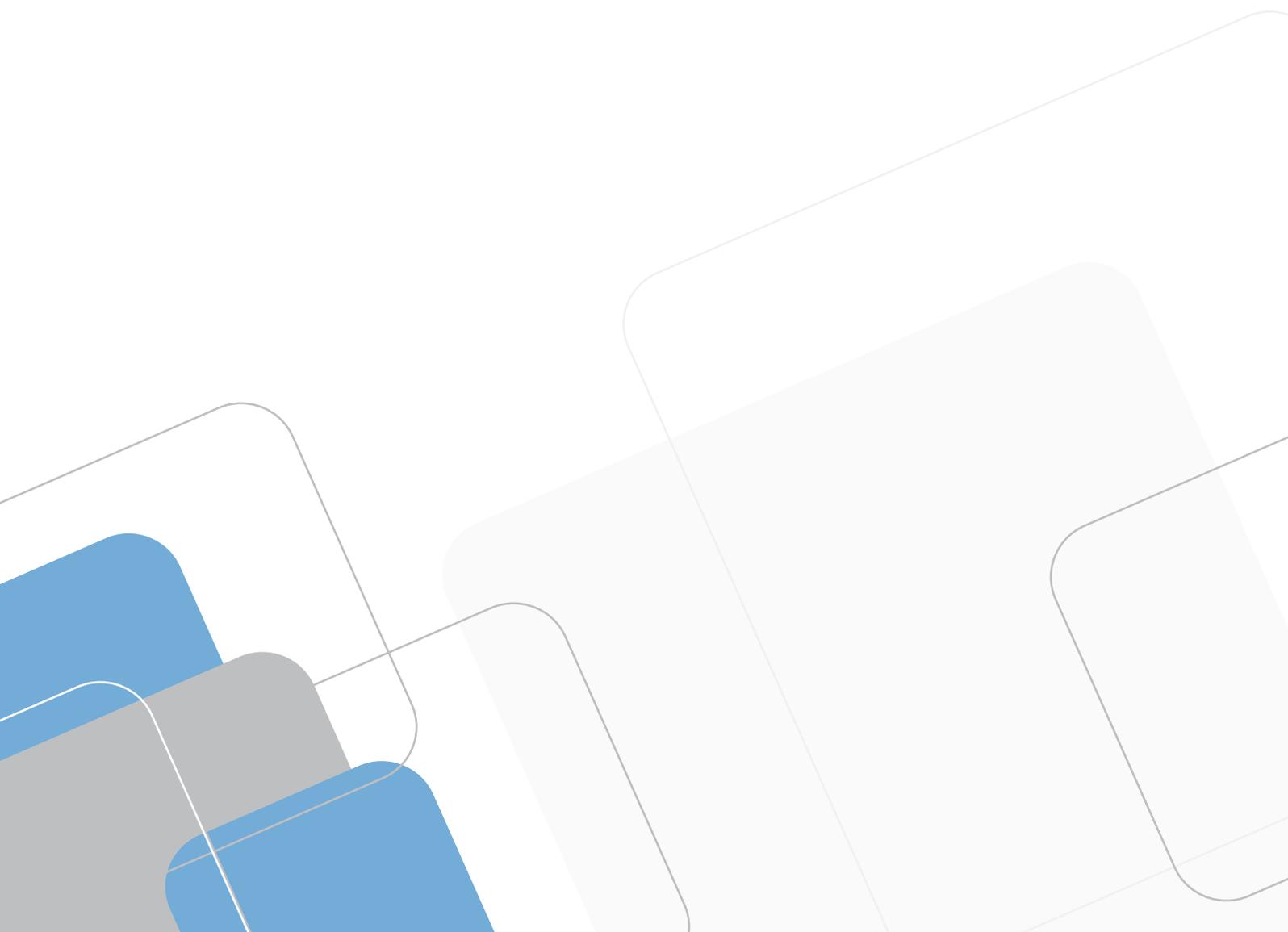
๒) ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์เชิงรุก มีการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ทุกช่องทาง เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงข้อมูลศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้ครอบคลุมประชาชนทุกระดับทุกพื้นที่

๓) ยุทธศาสตร์การส่งเสริมเครือข่ายด้านการพัฒนาประชาธิปไตย มีการส่งเสริมและสร้างเครือข่ายที่มีการดำเนินงานตามข้อตกลงความร่วมมือกับสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์และทักษะร่วมกัน

๔) ยุทธศาสตร์การสร้างบรรทัดฐานการปกครองแบบประชาธิปไตย สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีการพัฒนาและปรับปรุงข้อมูลและงานวิจัยให้มีคุณภาพสามารถใช้สนับสนุนงานศาลรัฐธรรมนูญได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้ก้าวหน้าและทันสมัย มุ่งสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนงานให้มีมาตรฐานและเหมาะสม

สำหรับปัจจัยและกลไกในการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์อันได้แก่ งบประมาณที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง และช่วยสนับสนุนการวางแผนในการดำเนินงาน สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจำเป็นต้องมีการทบทวนการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ เปรียบเทียบกับผลลัพธ์ที่คาดหวังตลอดจนอุปสรรคและความท้าทายในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ นำมาพิจารณาถึงแนวทางในการดำเนินงานยุทธศาสตร์ฉบับต่อไป ทั้งในส่วนของผู้ประเดิมที่จำเป็นต้องดำเนินการให้สำเร็จ ประเด็นที่จำเป็นต้องส่งเสริมให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง หรือประเด็นที่จำเป็นต้องนำมาต่อยอดความสำเร็จ นอกจากนี้ในการพิจารณาดังกล่าวจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เปรียบเทียบกับองค์กรว่ามีการเปลี่ยนแปลงสอดรับการดำเนินงานอย่างไร และนำแนวโน้มและทิศทางในอนาคตที่อาจจะส่งกระทบต่อศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมาประกอบการวิเคราะห์ SWOT เดิมและปรับปรุงจัดทำเป็น SWOT ใหม่ เพื่อหาแนวทางการดำเนินงานในเชิงยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมต่อไป

ส่วนที่ ๓

การเข้าร่วมพระราชพิธี
รัฐพิธี และกิจกรรมสำคัญ
ของประเทศ

๑. การเข้าร่วมพระราชพิธี รัฐพิธี และกิจกรรมสำคัญของประเทศ

งานพระราชพิธีที่จัดขึ้นตามพระราชประเพณีสืบมาแต่โบราณ งานรัฐพิธีที่รัฐบาลหรือทางราชการกำหนดขึ้นประจำปี และกิจกรรมสำคัญของประเทศ ล้วนเป็นงานแสดงถึงเอกลักษณ์ของความเป็นพุทธศาสนิกชน และเอกลักษณ์ของชาติไทย รวมทั้งเป็นแบบแผนให้สืบทอดปฏิบัติมาจวบจนทุกวันนี้

ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้มีส่วนร่วมในงาน พระราชพิธีและงานรัฐพิธีที่เวียนมาบรรจบของทุกๆ ปี ตลอดจนกิจกรรมสำคัญของประเทศ โดยประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้เข้าร่วมงานพระราชพิธีต่างๆ ตามหมายกำหนดการจากสำนักพระราชวัง และงานรัฐพิธีที่ราชการกำหนดขึ้น รวมทั้งกิจกรรมสำคัญของประเทศ เช่น งานเทิดพระเกียรติสถาบันพระมหากษัตริย์เนื่องในโอกาสต่างๆ เป็นต้น โดยในปี ๒๕๕๙ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้เข้าร่วมงานดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

๑.๑ พระราชพิธีเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

- ๑) พระราชพิธีบำเพ็ญพระราชกุศลเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา และวันเข้าพรรษา
- ๒) พระราชพิธีบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดบวรนิเวศวิหาร และวัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม
- ๓) พิธีทางศาสนา ๕ ศาสนา ถวายพระราชกุศลและถวายพระพรชัยมงคลสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙
- ๔) พิธีทำบุญตักบาตรถวายเป็นพระราชกุศลและพิธีเจริญพระพุทธมนต์ถวายพระพรชัยมงคลเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสสมหามงคลเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติครบ ๗๐ ปี และเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๙

๑.๒ พระราชพิธีและรัฐพิธีเกี่ยวกับการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้าที่มีพระมหากษัตริย์องค์ก่อน

- ๑) วันที่ระลึกพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวพระมหาเจษฎาราชเจ้า ร่วมวางพานพุ่มดอกไม้ถวายราชสักการะ ณ ลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์ วัดราชชนิตดาราม เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙
- ๒) วันพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์ ร่วมวางพานพุ่มดอกไม้ถวายบังคม ณ ปฐมบรมราชานุสรณ์ สะพานพระพุทธยอดฟ้า เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๙
- ๓) วันที่ระลึกพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ร่วมวางพวงมาลาถวายราชสักการะ ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ หน้าอาคารรัฐสภา เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙
- ๔) พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลในโอกาสขัตติสมัยคล้ายวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร ร่วมวางพวงมาลาถวายราชสักการะ ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ พระวิหารหลวง วัดสุทัศน์เทพวราราม เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๙
- ๕) วันที่ระลึกพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ร่วมวางพวงมาลาถวายราชสักการะ ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ หน้าพระราชวังสราญรมย์ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙

๖) พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลวันปิยมหาราช ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย และร่วมวางพวงมาลาถวายบังคมพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ พระบรมราชานุสรณ์ที่พระลานพระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

๗) วันพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในโอกาสกษัตริย์สมัยคล้ายวันสวรรคต ร่วมวางพวงมาลาถวายบังคม ณ พระบรมราชานุสรณ์ สวนลุมพินี เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

๘) วันสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ร่วมวางพวงพุ่มดอกไม้ ณ พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช วงเวียนใหญ่ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๙

๑.๓ พระราชพิธีและรัฐพิธีเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ที่กำหนดเป็นประจำทุกปี

๑) การลงนามถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันขึ้นปีใหม่ ลงนามถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามกุฎราชกุมาร เนื่องในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ตลอดจนเข้าร่วมพิธีถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง

๒) เข้าร่วมพระราชกุศลทักษิณานุปทาน และพระราชพิธีฉัตรมงคล รวมถึงงานสโมสรมณีนีบาตเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันฉัตรมงคล เมื่อวันที่ ๓ - ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๙

๑.๔ งานพระราชพิธี และกิจกรรมพิเศษที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์

๑) พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ครบ ๗ รอบ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๑๒ และ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๙

ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้จัดโครงการและกิจกรรมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ โครงการชั่งหัวมัน ตามพระราชดำริ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

๒) พิธีน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายความอาลัยและกล่าวรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ณ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ ถนนแจ้งวัฒนะ เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๐.๐๐ น.

๓) กิจกรรมรวมพลังแห่งความภักดี เพื่อน้อมถวายพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ณ ลานเอนกประสงค์ชั้น ๒ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ ถนนแจ้งวัฒนะ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

๔) พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุปทานเนื่องในวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ๕ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๕ และ วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๙

๑.๕ งานพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

๑) พระราชพิธีสงฆ์พระบรมศพ และพระราชกุศลสวดพระอภิธรรมพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ณ พระที่นั่งพิมานรัตยา และพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทในพระบรมมหาราชวัง

- ๒) พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง
- ๓) พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลสัปดาห์ธรรม (๗ วัน)
- ๔) พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลปีณสมวาร (๑๕ วัน)
- ๕) พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลปัญญาสมวาร (๕๐ วัน)
- ๖) ร่วมเป็นเจ้าภาพพระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ ระยะเวลา ๑๖.๓๐ น.

๑.๖ งานพระราชพิธี รัฐพิธี พิธีที่เกี่ยวข้องกับศาลรัฐธรรมนูญ และกระบวนการยุติธรรม

- ๑) วางพานพุ่มเนื่องในวันปรีดี พนมยงค์ ณ บริเวณลานปรีดี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙
- ๒) วางพวงมาลาเนื่องในวันรพี ณ บริเวณสนามหน้าอาคารสถานศึกษาและฝึกอบรมเนติบัณฑิตยสภา เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙
- ๓) งานพระราชพิธีฉลองวันพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม และวางพานพุ่มถวายบังคมพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๙

๒. ประมวลภาพกิจกรรม

๑) เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๙ นายพิมล ธรรมพิทักษ์พงษ์ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมพิธีวางพานพุ่มดอกไม้ถวายบังคมพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เนื่องในวันพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์ ณ ปฐมบรมราชานุสรณ์ สะพานพระพุทธยอดฟ้า กรุงเทพมหานคร

๒) เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๙ นายณรงค์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมพิธีทำบุญเนื่องในวาระศาลรัฐธรรมนูญครบรอบ ๑๘ ปี ณ ห้องพระชั้น ๙ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

๓) เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ พันโท ภาคภูมิ ศิลารัตน์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดีรักษาราชการแทน รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีวางพวงมาลา ถวายราชสักการะเนื่องในวันที่ระลึกพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว หน้าอาคารรัฐสภา ถนนอุทองใน กรุงเทพมหานคร

๔) เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๙ นางพรทิภา ไสวสุวรรณวงศ์ รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วย ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีวางพวงมาลาถวายราชสักการะเนื่องในโอกาสกฐินสมัยคล้ายวันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร ณ บริเวณพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระวิหารหลวงวัดสุทัศน์ศนเทพวราราม กรุงเทพมหานคร

๕) เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙ นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญพร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมการบันทึกเทปโทรทัศน์เพื่อน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยมงคล แสดงถึงความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ๗ รอบ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕ ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

๖) เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดโครงการและกิจกรรมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ โดย นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้สนับสนุนการปฏิบัติงาน คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวโดยพร้อมเพรียง ณ โครงการชั่งหัวมันตามพระราชดำริ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

๓) เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๙ นายอนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมพิธีน้อมเกล้า น้อมกระหม่อมถวายความอาลัยและรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ซึ่งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดขึ้น ณ บริเวณโถง ชั้น ๒ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

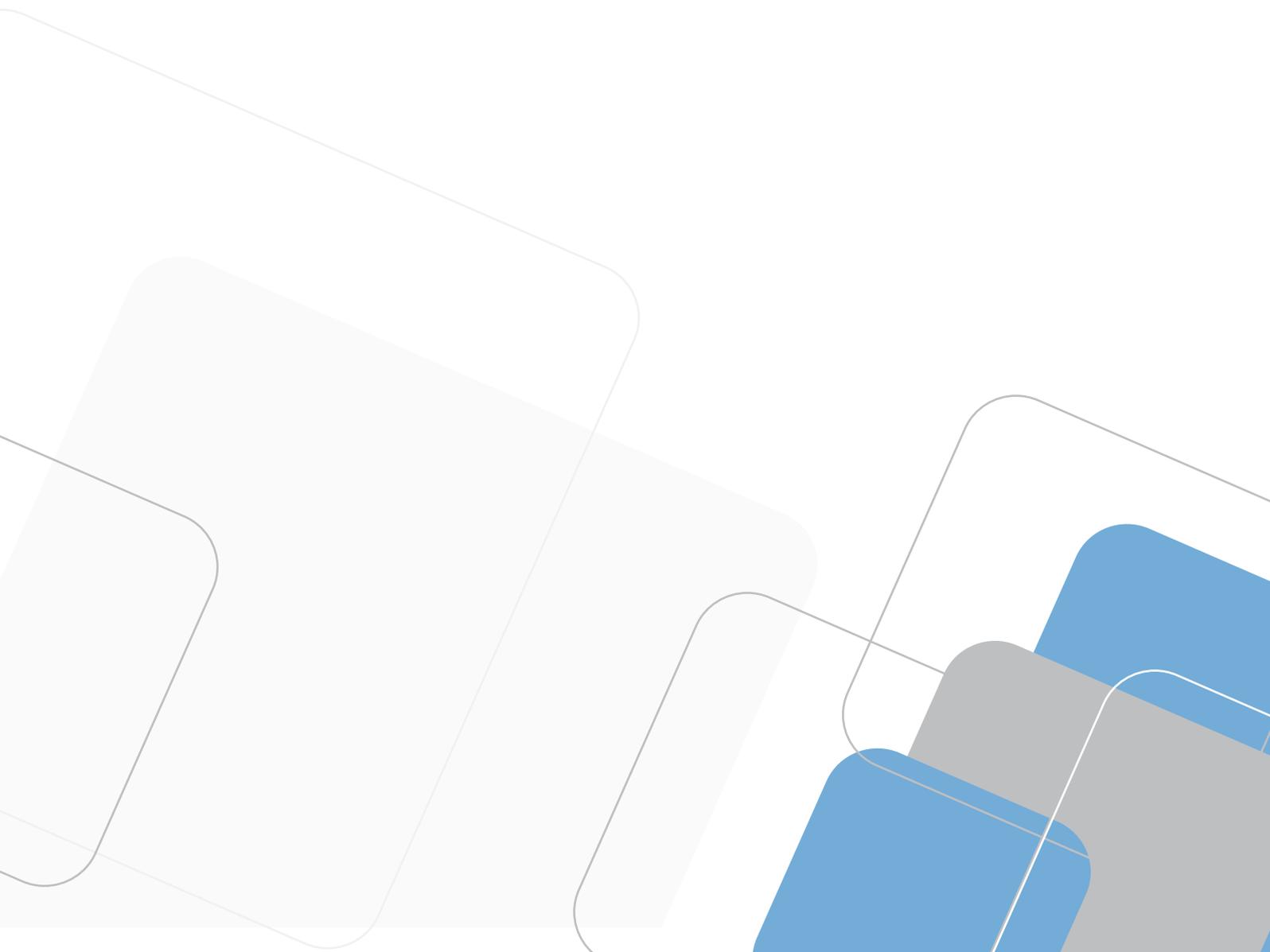

๔) เมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ นายพิมล ธรรมพิทักษ์พงษ์ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วย พันโท ภาคภูมิ ศิลรัตน์ รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมวางพวง มาลาถวายราชสักการะพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เนื่องในวันปิยมหาราช ณ พระบรมราชานุสรณ์ พระลานพระราชวังดุสิต กรุงเทพมหานคร

๙) เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ นางชนิษฐา โตโพธิ์ไทย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีวางพวงมาลาเพื่อถวายบังคมพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสกษัตริย์วสันตศศิวัตน์วันสวรรคต ณ พระบรมราชานุสรณ์ สวนลุมพินี กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ ๔

รายงานของผู้สอบบัญชี
และงบการเงิน
ปีงบประมาณ ๒๕๕๙

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙

“...เงินแผ่นดินนั้น คือเงินของประชาชนทั้งชาติ...”
พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบการเงินของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2559 งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญและหมายเหตุเรื่องอื่น ๆ

ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่องบการเงิน

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำและการนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้ และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ซึ่งกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ รวมถึงวางแผนและปฏิบัติตามตรวจสอบเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการตรวจสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีเกี่ยวกับจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน วิธีการตรวจสอบที่เลือกใช้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอบบัญชี ซึ่งรวมถึงการประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญของงบการเงินไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ในการประเมินความเสี่ยงดังกล่าว ผู้สอบบัญชีพิจารณาการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและการนำเสนองบการเงินโดยถูกต้องตามที่ควรของหน่วยงาน เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อประสิทธิผลของการควบคุมภายในของหน่วยงาน การตรวจสอบรวมถึงการประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้ และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีที่จัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร รวมทั้งการประเมินการนำเสนองบการเงินโดยรวม

“...เงินแผ่นดินนั้น คือเงินของประชาชนทั้งชาติ...”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

๗๗

- 2 -

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ณ วันที่ 30 กันยายน 2559 และผลการดำเนินงานทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้

ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ 19 ข้อคลาดเคลื่อนของงบการเงินในระบบ GFMS สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างด้วยมือ (Manual) ของกรมบัญชีกลาง และนำข้อมูลทางบัญชีบันทึกในงบทดลองตามแบบ บข.05 ไม่ครบถ้วนถูกต้อง ทำให้เกิดข้อคลาดเคลื่อนของงบการเงินในระบบ GFMS หากมีการแก้ไขปรับปรุงโดยบันทึกข้อมูลทางบัญชีในงบทดลองตามแบบ บข.05 ให้ครบถ้วนถูกต้อง งบการเงินในระบบ GFMS จะมีข้อมูลตรงกับงบการเงินฉบับนี้

ทั้งนี้การแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่องบการเงินมิได้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขอให้สังเกตข้างต้น

(นางนันทกา ตันสกุล)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินที่ 19

(นางสาวศิริลักษณ์ จิ่งทองคำ)

ผู้อำนวยการกลุ่ม

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

วันที่ 22 กันยายน 2560

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน 2559

	หมายเหตุ	2559	2558
(หน่วย : บาท)			
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	4	76,087,796.46	83,031,756.25
ลูกหนี้ระยะสั้น	5	746,944.16	492,120.00
วัสดุคงเหลือ		799,851.94	785,759.49
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	6	4,227,353.31	-
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		81,861,945.87	84,309,635.74
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	7	37,400,066.22	38,766,166.56
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	8	5,196,462.79	4,060,573.84
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		7,000.00	7,000.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		42,603,529.01	42,833,740.40
รวมสินทรัพย์		124,465,474.88	127,143,376.14

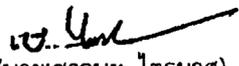
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน 2559

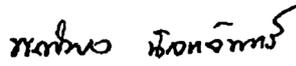
(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2559	2558
หนี้สิน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้ระยะสั้น	9	10,102,737.22	2,592,330.37
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น		766,917.23	13,545.00
เงินรับฝากกระยะสั้น	10	537,897.00	1,317,053.54
รวมหนี้สินหมุนเวียน		<u>11,407,551.45</u>	<u>3,922,928.91</u>
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เงินรับฝากกระยะยาว		225,900.00	225,900.00
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		<u>225,900.00</u>	<u>225,900.00</u>
รวมหนี้สิน		<u>11,633,451.45</u>	<u>4,148,828.91</u>
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		<u>112,832,023.43</u>	<u>122,994,547.23</u>
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม		112,832,023.43	122,994,547.23
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		<u>112,832,023.43</u>	<u>122,994,547.23</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายเชาวนะ ไตรมาศ)

ที่ปรึกษาด้านวิชาการ รักษาราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(นางพรทิมล นิลทจันทร์)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2559

	หมายเหตุ	2559	2558
(หน่วย : บาท)			
รายได้			
รายได้จากงบประมาณ	12	250,339,869.39	246,727,740.06
รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค		168,031.11	3,780.00
รวมรายได้		<u>250,507,900.50</u>	<u>246,731,520.06</u>
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	13	154,125,296.26	161,553,792.01
ค่าบำเหน็จบำนาญ	14	7,354,631.99	3,773,687.38
ค่าตอบแทน		2,427,193.00	5,552,436.93
ค่าใช้จ่าย	15	56,124,437.15	109,417,217.10
ค่าวัสดุ		2,428,372.84	3,271,958.10
ค่าสาธารณูปโภค	16	15,162,884.31	15,454,369.68
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	17	23,817,161.99	22,599,427.86
ค่าใช้จ่ายอื่น		31,071.36	-
รวมค่าใช้จ่าย		<u>261,471,048.90</u>	<u>321,622,889.06</u>
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		<u>(10,963,148.40)</u>	<u>(74,891,369.00)</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2559

หมายเหตุ	ทุน	รายได้สูง (ค่า)		องค์ประกอบอื่น		รวม
		กว่าค่าใช้จ่าย	สะสม	ของสินทรัพย์สุทธิ/	ส่วนทุน	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2558	-	122,994,547.23	-	-	-	122,994,547.23
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	-	800,624.60	-	-	-	800,624.60
ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี	-	-	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2558 หลังการปรับปรุง	-	123,795,171.83	-	-	-	123,795,171.83
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนสำหรับปี 2559	-	-	-	-	-	-
การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ทุนเพิ่ม/ลด	-	-	-	-	-	-
รายได้สูง (ค่า) กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	-	(10,963,148.40)	-	-	-	(10,963,148.40)
กำไร/ขาดทุนจากการปรับมูลค่าเงินลงทุน	-	-	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2559	-	112,832,023.43	-	-	-	112,832,023.43

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2559

(หน่วย : บาท)

หมายเหตุ	ทุน	รายได้สูง (ต่ำ)		องค์ประกอบอื่น		รวม
		กว่าค่าใช้จ่าย สะสม	ส่วนทุน	ของสินทรัพย์สุทธิ/ ส่วนทุน	สินทรัพย์สุทธิ/ ส่วนทุน	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2557	-	195,696,396.00	-	-	-	195,696,396.00
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	-	2,189,520.23	-	-	-	2,189,520.23
ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี	-	-	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2557 หลังการปรับปรุง	-	197,885,916.23	-	-	-	197,885,916.23
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนสำหรับปี 2558	-	-	-	-	-	-
การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ทุนเพิ่ม/ลด	-	-	-	-	-	-
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	-	(74,891,369.00)	-	-	-	(74,891,369.00)
กำไร/ขาดทุนจากการปรับมูลค่าเงินลงทุน	-	-	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2558	-	122,994,547.23	-	-	-	122,994,547.23

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2559

หมายเหตุ 1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2542 เป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ได้รับจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินเป็นเงินอุดหนุนจากรัฐบาล มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. รับผิดชอบงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ
2. ศึกษาและรวบรวมข้อมูล คำสั่งและคำวินิจฉัยต่าง ๆ เกี่ยวกับงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
3. สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและเผยแพร่กิจการของศาลรัฐธรรมนูญ
4. ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมอบหมาย

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตั้งอยู่ที่ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น 1-9 เลขที่ 120 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 หน่วยงานได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบรายจ่ายอื่น จำนวน 235,591,800.00 บาท (ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 จำนวน 236,077,400.00 บาท) โดยแยกเป็น ค่าใช้จ่ายบุคลากร จำนวน 149,259,400.00 บาท ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน จำนวน 74,995,900.00 บาท ค่าครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้าง จำนวน 11,336,500.00 บาท เพื่อใช้จ่ายในแผนงานสนับสนุนการจัดการของรัฐสภา ศาล และหน่วยงานอิสระของรัฐ สำหรับผลผลิตที่ 1 การอำนวยความสะดวกและวินิจฉัยคำร้องคดีรัฐธรรมนูญ

หมายเหตุ 2 เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้ ซึ่งรวมถึงหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ และแสดงรายการในงบการเงินตามแนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง การนำเสนองบการเงิน ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0423.2/ว 237 ลงวันที่ 8 กันยายน 2557

งบการเงินนี้เป็นการแสดงภาพรวมในระดับกรมโดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญไม่มีหน่วยงานในส่วนภูมิภาค ไม่ว่ารายการดังกล่าวจะเกิดจากเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณทุกประเภทที่หน่วยงานมีอำนาจในการบริหารจัดการตามกฎหมาย รายการที่ปรากฏในงบการเงิน รวมถึง สินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นของรัฐบาล และอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลในภาพรวม แต่ให้หน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลรักษาและบริหารจัดการให้แก่รัฐบาล ภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และรวมถึงองค์ประกอบของงบการเงิน ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของหน่วยงานเอง

รอบระยะเวลาบัญชี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน ของปีถัดไป

- 2 -

หมายเหตุ 3 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.1 วัสดุคงเหลือ

วัสดุคงเหลือ หมายถึง ของใช้สิ้นเปลืองที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติ โดยทั่วไปมีมูลค่าไม่สูงและไม่มีความเสี่ยงสูง แสดงตามราคาทุนและตีราคาวัสดุคงเหลือโดยวิธีเข้าก่อน - ออกก่อน

3.2 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

- อาคารและสิ่งปลูกสร้าง รวมทั้งส่วนปรับปรุงอาคาร ที่หน่วยงานมีกรรมสิทธิ์และไม่มีกรรมสิทธิ์ แต่หน่วยงานได้ครอบครองและนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน แสดงมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่เกิดจากราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม

- อุปกรณ์ ได้แก่ ครุภัณฑ์ประเภทต่าง ๆ ที่ได้มาก่อนปีงบประมาณ 2546 รับรู้เป็นสินทรัพย์เฉพาะที่มีมูลค่าตั้งแต่ 30,000.00 บาท ขึ้นไป ครุภัณฑ์ที่ได้มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 เป็นต้นไป รับรู้เฉพาะที่มีมูลค่าตั้งแต่ 5,000.00 บาท ขึ้นไป แสดงมูลค่าตามมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่เกิดจากราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม

- ราคาทุนของอาคาร และอุปกรณ์ รวมถึงรายจ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อให้สินทรัพย์อยู่ในสถานที่และสภาพที่พร้อมใช้งาน ต้นทุนในการต่อเติมหรือปรับปรุงซึ่งทำให้หน่วยงานได้รับประโยชน์ตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์เพิ่มขึ้นจากมาตรฐานเดิม ถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมถือเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

- ค่าเสื่อมราคابันทักเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานที่กำหนดไว้ในหลักการและนโยบายบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 2 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยกรมบัญชีกลาง ดังนี้

ประเภทสินทรัพย์	อายุการใช้งาน (ปี)	อัตราร้อยละ
ส่วนปรับปรุงอาคาร	20	5
ครุภัณฑ์สำนักงาน	8	12.50
- โทรศัพท์เคลื่อนที่	3	33.33
ครุภัณฑ์ยานพาหนะ		
- ยานพาหนะประจำตำแหน่ง	6	16.67
- ยานพาหนะสำนักงาน	5	20
ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	5	20
ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	5	20
ครุภัณฑ์โรงงาน	5	20
ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	5	20
ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	5	20
ครุภัณฑ์กีฬา	5	20

3.3 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

- สินทรัพย์ไม่มีตัวตน แสดงมูลค่าด้วยมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่เกิดจากราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสม

- ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนบันทักเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ 5 ปี ในอัตราร้อยละ 20

- 3 -

สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.4 รายได้จากเงินงบประมาณ

รายได้จากเงินงบประมาณรับรู้ตามเกณฑ์ ดังนี้

- 1) เมื่อยื่นคำขอเบิกเงินจากกรมบัญชีกลางในกรณีเป็นการขอรับเงินเข้าบัญชีหน่วยงาน
- 2) เมื่ออนุมัติจ่ายเงินให้กับผู้มีสิทธิได้รับเงินแล้วในกรณีเป็นการจ่ายตรงให้กับผู้มีสิทธิรับเงิน

3.5 รายได้แผ่นดิน

รายได้แผ่นดินเป็นรายได้ที่หน่วยงานไม่สามารถนำมาใช้จ่ายในการดำเนินงาน รับรู้เมื่อเกิดรายได้ รายได้แผ่นดิน และรายได้แผ่นดินนำส่งคลังไม่ต้องแสดงเป็นรายได้และค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน แต่แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นรายงานแยกต่างหาก

หมายเหตุ 4 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

	2559	2558
เงินทอดรองราชการ	50,000.00	50,000.00
เงินฝากสถาบันการเงิน	76,037,796.46	82,981,756.25
รวมเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	<u>76,087,796.46</u>	<u>83,031,756.25</u>

เงินฝากสถาบันการเงิน จำนวน 76,037,796.46 บาท ไม่ได้รวมยอดคงเหลือของเงินที่ได้รับสนับสนุนจากมูลนิธิคอนราด ซึ่งมียอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2559 จำนวน 119,014.73 บาท เนื่องจากไม่ได้บันทึกรายการรับ - จ่าย ในระบบบัญชี

หมายเหตุ 5 ลูกหนี้ระยะสั้น

	2559	2558
ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ	691,880.00	492,120.00
ลูกหนี้อื่น	55,064.16	-
รวมลูกหนี้ระยะสั้น	<u>746,944.16</u>	<u>492,120.00</u>

ลูกหนี้เงินยืม ในงบประมาณ	(หน่วย : บาท)			รวม
	ยังไม่ถึงกำหนด ชำระและการส่ง ใช้ใบสำคัญ	ถึงกำหนดชำระ และการส่งใช้ ใบสำคัญ	เกินกำหนดชำระ และการส่งใช้ ใบสำคัญ	
2559	602,460.00	-	89,420.00	691,880.00
2558	402,700.00	-	89,420.00	492,120.00

หมายเหตุ 6 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

	2559	2558
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า - ระยะสั้น	4,227,353.31	-
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	<u>4,227,353.31</u>	<u>-</u>

- 4 -

หมายเหตุ 7 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

	2559	2558
ส่วนปรับปรุงอาคาร	1,481,568.00	1,481,568.00
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - ส่วนปรับปรุงอาคาร	1,168,288.00	1,089,967.00
ส่วนปรับปรุงอาคาร - สุทธิ	313,280.00	391,601.00
ครุภัณฑ์	224,278,927.23	201,102,777.63
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - ครุภัณฑ์	187,192,141.01	162,728,212.07
ครุภัณฑ์ - สุทธิ	37,086,786.22	38,374,565.56
รวมที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	37,400,066.22	38,766,166.56

หมายเหตุ 8 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

	2559	2558
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	10,878,045.72	8,429,457.72
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม - โปรแกรมคอมพิวเตอร์	5,681,582.93	4,368,883.88
รวมสินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	5,196,462.79	4,060,573.84

หมายเหตุ 9 เจ้าหนี้ระยะสั้น

	2559	2558
เจ้าหนี้การค้า	8,474,830.52	885,301.21
ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย	1,160,377.89	1,320,243.07
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	467,528.81	386,786.09
รวมเจ้าหนี้ระยะสั้น	10,102,737.22	2,592,330.37

หมายเหตุ 10 เงินรับฝากระยะสั้น

	2559	2558
เงินรับฝากอื่น	-	690,736.54
เงินประกันสัญญา	374,652.00	556,267.00
เงินประกันผลงาน	163,245.00	70,050.00
รวมเงินรับฝากระยะสั้น	537,897.00	1,317,053.54

- 5 -

หมายเหตุ 11 ภาวะผูกพัน

ภาวะผูกพันตามสัญญาจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและบริการอื่น ๆ

ณ วันที่ 30 กันยายน 2559 และ 2558 หน่วยงานมีภาวะผูกพันที่เกิดจากสัญญาจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและบริการอื่น ๆ ระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี จำนวน 9,500,875.27 บาท และ 26,153,810.91 บาท ตามลำดับ

หมายเหตุ 12 รายได้จากงบประมาณ

	(หน่วย : บาท)	
	2559	2558
รายได้จากงบประมาณปีปัจจุบัน		
รายได้จากงบรายจ่ายอื่น		
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	149,259,400.00	145,647,300.00
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	74,995,900.00	76,567,100.00
ค่าครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้าง	11,336,500.00	13,863,000.00
รายได้จากงบกลาง	14,748,069.39	10,650,340.06
รวมรายได้จากงบประมาณ	<u>250,339,869.39</u>	<u>246,727,740.06</u>

หมายเหตุ 13 ค่าใช้จ่ายบุคลากร

	(หน่วย : บาท)	
	2559	2558
เงินเดือน	90,085,846.69	97,893,239.47
ค่าล่วงเวลา	129,010.00	127,960.00
เงินประจำตำแหน่ง	11,957,917.07	12,380,727.04
ค่าจ้าง	8,470,688.95	6,825,285.58
ค่าตอบแทนนอกเหนือจากเงินเดือน	5,486,673.42	5,798,945.24
ค่าตอบแทนเหมาจ่ายแทนการจัดหารถประจำตำแหน่ง	2,042,648.39	1,343,277.42
เงินช่วยค่าครองชีพ	79,540.00	564,466.78
ค่ารักษาพยาบาล	4,942,400.53	4,152,405.71
เงินช่วยการศึกษาบุตร	262,039.25	352,507.75
เงินชดเชย กบข.	871,160.69	1,091,557.13
เงินสมทบ กบข.	1,306,741.03	1,637,342.42
เงินสมทบ กสจ.	171,962.10	154,414.67
เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	68,134.00	-
ค่าเช่าบ้าน	613,306.00	731,642.67
เงินเพิ่มพิเศษ	26,952,599.14	27,442,480.41
ค่าใช้จ่ายบุคลากรอื่น	684,629.00	1,057,539.72
รวมค่าใช้จ่ายบุคลากร	<u>154,125,296.26</u>	<u>161,553,792.01</u>

- 6 -

หมายเหตุ 14 ค่าบำเหน็จบำนาญ

	(หน่วย : บาท)	
	2559	2558
บำนาญปกติ	4,858,243.94	2,738,150.77
เงินช่วยค่าครองชีพ	119,454.32	121,038.00
บำเหน็จ	714,670.90	552,147.00
บำเหน็จตกทอด	38,287.20	-
บำเหน็จดำรงชีพ	1,000,000.00	200,000.00
ค่ารักษาพยาบาล	600,625.63	154,851.61
เงินช่วยการศึกษาบุตร	23,350.00	7,500.00
รวมค่าบำเหน็จบำนาญ	7,354,631.99	3,773,687.38

หมายเหตุ 15 ค่าใช้สอย

	(หน่วย : บาท)	
	2559	2558
ค่าใช้จ่ายฝึกอบรม	22,573,370.92	14,762,443.33
ค่าใช้จ่ายเดินทาง	9,289,600.60	12,910,632.75
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	5,860,495.13	2,681,618.13
ค่าจ้างเหมาบริการ	16,092,351.54	19,151,320.11
ค่าจ้างที่ปรึกษา	-	2,318,400.00
ค่าใช้จ่ายในการประชุม	568,467.00	698,349.50
ค่าเช่า	16,640.00	486,400.00
ค่าประชาสัมพันธ์	751,000.00	415,950.00
ค่าใช้สอยอื่น	972,511.96	55,992,103.28
รวมค่าใช้สอย	56,124,437.15	109,417,217.10

หมายเหตุ 16 ค่าสาธารณูปโภค

	(หน่วย : บาท)	
	2559	2558
ค่าไฟฟ้า	10,417,428.46	10,941,334.70
ค่าประปา	71,095.60	76,716.35
ค่าโทรศัพท์	2,250,607.45	1,904,337.92
ค่าบริการสื่อสารและโทรคมนาคม	2,260,652.80	2,360,806.21
ค่าบริการไปรษณีย์	163,100.00	171,174.50
รวมค่าสาธารณูปโภค	15,162,884.31	15,454,369.68

- 7 -

หมายเหตุ 17 ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

	2559	(หน่วย : บาท) 2558
ส่วนปรับปรุงอาคาร	78,321.00	78,321.00
ครุภัณฑ์	22,426,141.94	21,963,761.19
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	1,312,699.05	557,345.67
รวมค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	<u>23,817,161.99</u>	<u>22,599,427.86</u>

หมายเหตุ 18 การจัดประเภทรายการใหม่

ตัวเลขเปรียบเทียบในงบการเงินปี 2558 มีการจัดประเภทใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดประเภทและการแสดงรายการในงบการเงินปี 2559

	ก่อนจัด ประเภทใหม่	เพิ่ม/(ลด)	(หน่วย : บาท) หลังจัด ประเภทใหม่
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	7,000.00	(7,000.00)	-
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	-	7,000.00	7,000.00
รวม	<u>7,000.00</u>	<u>-</u>	<u>7,000.00</u>
ค่าใช้สอย	109,479,406.24	(62,189.14)	109,417,217.10
ค่าวัสดุ	3,209,768.96	62,189.14	3,271,958.10
รวม	<u>112,689,175.20</u>	<u>-</u>	<u>112,689,175.20</u>

หมายเหตุ 19 ข้อคลาดเคลื่อนของงบการเงินในระบบ GFMS

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จัดทำงบการเงินฉบับนี้จากข้อมูลในระบบบัญชีของหน่วยงาน ซึ่งมีข้อคลาดเคลื่อนจากงบการเงินในระบบ GFMS เนื่องจากการจัดทำงบทดลองตามแบบ บข. 05 เพื่อนำข้อมูลที่มีการเคลื่อนไหวระหว่างปีเข้าระบบ GFMS ไม่ครบถ้วนถูกต้อง ข้อคลาดเคลื่อน ณ วันที่ 30 กันยายน 2559 มีดังนี้

ชื่อบัญชี	ยอดตามงบการเงิน		ข้อคลาดเคลื่อน
	ระบบบัญชีหน่วยงาน	ระบบ GFMS	
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	76,087,796.46	61,241,452.10	14,846,344.36
ลูกหนี้ระยะสั้น	746,944.16	1,881,376.08	(1,134,431.92)
วัสดุคงเหลือ	799,851.94	650,785.60	149,066.34
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	4,227,353.31	670,481.61	3,556,871.70
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	37,400,066.22	68,717,534.96	(31,317,468.74)
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	5,196,462.79	1,209,365.49	3,987,097.30
เจ้าหนี้ระยะสั้น	10,102,737.22	5,975,968.45	4,126,768.77
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น	766,917.23	0.00	766,917.23

- 8 -

ข้อคลาดเคลื่อนของงบการเงินในระบบ GFMS (ต่อ)

ชื่อบัญชี	ยอดตามงบการเงิน		ข้อคลาดเคลื่อน
	ระบบบัญชีหน่วยงาน	ระบบ GFMS	
เงินรับฝากระยะสั้น	537,897.00	1,463,420.70	(925,523.70)
เงินรับฝากระยะยาว	225,900.00	0.00	225,900.00
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม	112,832,023.43	126,938,606.69	(14,106,583.26)
รายได้จากงบประมาณ	250,339,869.39	250,270,011.89	69,875.50
รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค	168,031.11	0.00	168,031.11
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	154,125,296.26	303,672,418.40	(149,547,122.14)
ค่าบำเหน็จบำนาญ	7,354,631.99	7,072,401.29	282,230.70
ค่าตอบแทน	2,427,193.00	2,692,472.00	(265,279.00)
ค่าใช้จ่าย	56,168,357.44	54,215,253.78	1,953,103.66
ค่าวัสดุ	2,384,452.55	2,042,955.25	341,497.30
ค่าสาธารณูปโภค	15,162,884.31	13,833,468.37	1,329,415.94
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	23,817,161.99	0.00	23,817,161.99
ค่าใช้จ่ายอื่น	31,071.36	86,332,400.00	(86,301,328.64)

หมายเหตุ 20 อื่น ๆ

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2547 ให้กระทรวงการคลังจัดตั้งบริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด (ทพส.) มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ ทำหน้าที่ก่อสร้างและบริหารโครงการศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 ถนนแจ้งวัฒนะ และบริการจัดการทรัพย์สินอื่นของรัฐ ตามนโยบายรัฐบาล และให้กรมธนารักษ์ตั้งงบประมาณเพื่อชำระค่าเช่าพื้นที่สำนักงาน ค่าจัดหาเฟอร์นิเจอร์แทนทุกหน่วยงานในศูนย์ราชการฯ โดยรัฐสนับสนุนงบประมาณค่าเช่าพื้นที่สำนักงานตลอดอายุสัญญาเช่า 30 ปี และค่าจัดหาเฟอร์นิเจอร์ โดยทยอยจ่ายเป็นเวลา 5 ปี และเป็นผู้ทำนิติกรรมใด ๆ เกี่ยวกับการเช่าพื้นที่ในโครงการศูนย์ราชการฯ แทนทุกหน่วยงาน ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้ย้ายที่ทำการจากเลขที่ 326 ถนนจักรเพชร แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มาปฏิบัติงานที่ศูนย์ราชการฯ ตั้งแต่วันที่ 13 กรกฎาคม 2552 โดยกรมธนารักษ์ ได้จัดให้ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเช่าใช้ประโยชน์ในพื้นที่อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ (อาคาร A) ชั้น 1-9 จำนวนเนื้อที่ 17,150 ตารางเมตร ปัจจุบันสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ยังมีได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงการใช้ประโยชน์ในพื้นที่อาคาร โครงการศูนย์ราชการฯ บริเวณถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร ระหว่างกันกับกรมธนารักษ์ และบริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายปีปัจจุบันและปีก่อน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2559

รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

รายการ	งบสุทธิ	การ สำรองเงิน	ใบสั่งซื้อ/ สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงบประมาณ สนับสนุนการจัดการของรัฐสภา ศาล และหน่วยงานอิสระของรัฐ งบรายจ่ายอื่น					
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	149,259,400.00	-	-	149,259,400.00	-
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	74,995,900.00	-	-	74,995,900.00	-
ค่าครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้าง	11,336,500.00	-	-	11,336,500.00	-
รวม	235,591,800.00	-	-	235,591,800.00	-

รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

รายการ	งบสุทธิ	การ สำรองเงิน	ใบสั่งซื้อ/ สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงบประมาณ สนับสนุนการจัดการของรัฐสภา ศาล และหน่วยงานอิสระของรัฐ งบรายจ่ายอื่น					
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	145,647,300.00	-	-	145,647,300.00	-
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	76,567,100.00	-	-	76,567,100.00	-
ค่าครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้าง	13,863,000.00	-	-	13,863,000.00	-
รวม	236,077,400.00	-	-	236,077,400.00	-

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
รายงานรายได้แผ่นดิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2559

	(หน่วย : บาท)	
	2559	2558
รายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ		
รายได้แผ่นดิน - นอกจากภาษี		
รายได้จากการขายสินทรัพย์	2,908,560.00	3,432.00
รายได้ค่าธรรมเนียมการบริการอื่น	26,801.00	22,583.00
รายได้จากการขายหนังสือ	3,330.00	-
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	539,263.38	856,031.33
รายได้ค่าปรับอื่น	339,749.65	16,359.00
รายได้เงินเหลือจ่ายปีเก่า	181,126.49	166,450.19
รายได้เบ็ดเตล็ด	5,394.00	69,673.80
รวมรายได้แผ่นดินจัดเก็บสุทธิ	<u>4,004,224.52</u>	<u>1,134,529.32</u>
รายได้แผ่นดินนำส่งคลัง	<u>(4,004,224.52)</u>	<u>(1,134,529.32)</u>
รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	0.00	0.00
ปรับ รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	0.00	0.00
รายการรายได้แผ่นดินสุทธิ	<u><u>0.00</u></u>	<u><u>0.00</u></u>

รายชื่อคณะทำงานจัดทำ

“รายงานประจำปีศาลรัฐธรรมนูญ ประจำปี ๒๕๕๙”

ประธาน

นายชวนะ ไตรมาศ

เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

คณะทำงาน

๑) นางพรทิภา ไสวสุวรรณวงศ์	รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
๒) พันโท ภาคภูมิ ศิลารัตน์	รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
๓) นางวิภาวรรณ หะวานนท์	ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหาร
๔) นางสาววรรธน์ ศรีสิยวรรณ	ผู้อำนวยการสำนักประธานศาลรัฐธรรมนูญ
๕) นางสาวสุวัชรี เทพหัสดิน ณ อยุธยา	ผู้อำนวยการสำนักคดี ๕
๖) นางอัจฉริยา อนันตพงศ์	ผู้อำนวยการสถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา
๗) นายธนวิทย์ ณ เชียงใหม่	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบบริหาร
๘) นางพรพิมล นิลทจันทร์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง
๙) นางสาวสิริยา หอมสุวรรณ	ผู้อำนวยการกลุ่มงานคลังและพัสดุ
๑๐) นางสาวมาลินี ธีระวรกุล	ผู้อำนวยการกลุ่มงานประชาสัมพันธ์
๑๑) นางสาวทักษณภร ลิกชะไชย	ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารทรัพยากรมนุษย์ ปฏิบัติหน้าที่
	ผู้อำนวยการกลุ่มงานนโยบายและยุทธศาสตร์
๑๒) นางดวงชีวัน กาญจนารักษ์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานหอสมุดกฎหมายรัฐธรรมนูญ
๑๓) นางศุจิพร เกียรติวิวัฒน์	เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญชำนาญการ
๑๔) ว่าที่ร้อยตรี เฉลิมชนม์ บุญเกียรติสกุล	เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญชำนาญการ
๑๕) นายพีรวิษฐ์ ธนภฤตย์มนตรี	เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญชำนาญการ
๑๖) นางสาวอาริตา เจริญสุข	พนักงานธุรการ ส ๔